PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE BÁDICE

2015 -2020

Bádice
2015

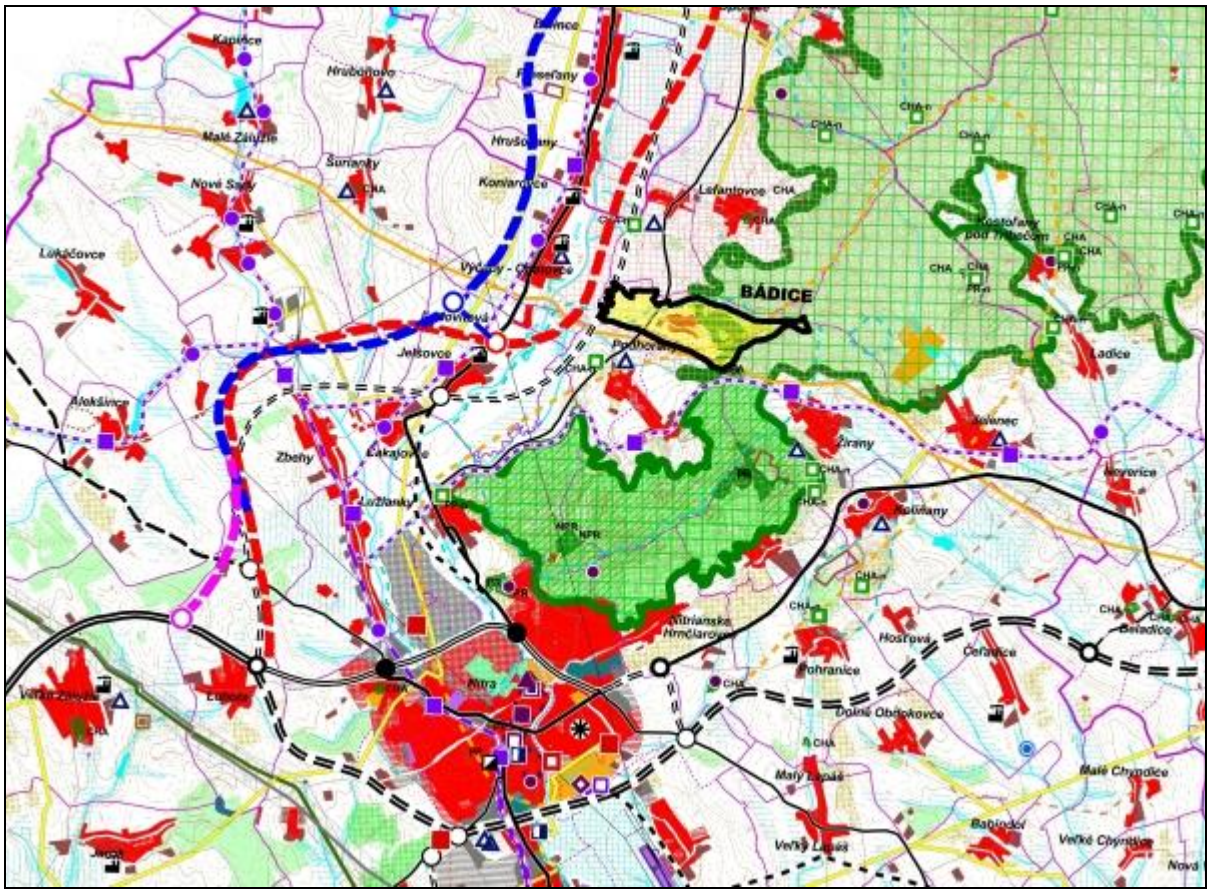
BÁDICE
Kapiáce
Hrušovany
Malé Zálužie
Nové Sady
Šurianky
Konárovce
Lefantovce
Lukáčovce
Jelšovce
Podhoran
Ladice
Alekšince
Zbehy
Lakajovce
Žirany
Nitra
Pohranice
Mostová
Cabaj
Dolné Obdokovce
Malé Chyndice
Veľké Chyndice
Nová

OBSAH

ÚVOD 4
ANALYTICKÁ ČASŤ 5
A.1 Charakteristika obce 5
1. Územie 5
2. Obyvateľstvo 5
3. Hospodárstvo 8
4. Infraštruktúra 10
5. Bývanie 12
6. Dostupnosť zariadení občianskej vybavenosti 13
7. Spolková činnosť, kultúra a šport 14
8. Životné prostredie 15
9. Správa obce 16
A.2 Východiská pre návrhovú časť 18
1. SWOT analýza obce Bádice 18
2. Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu 19
3. Vyhodnotenie predchádzajúceho programu rozvoja obce 34
3. Zhrnutie podkladov pre návrhovú časť 34
B. NÁVRHOVÁ ČASŤ 35
1. Strategická vízia 35
2. Programové ciele 35
3. Opatrenia a aktivity 36
C. PODPORA REALIZÁCIE PROGRAMU 39
1. Spôsob realizácie programu rozvoja obce 39
2. Spôsob financovania programu rozvoja obce 39
POUŽITÉ ZDROJE 40
PRÍLOHY 41

ÚVOD

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je základným plánovacím dokumentom obce, definovanom v zákone č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja. Na základe poznania situácie v obci a názorov a potrieb obyvateľov, podnikateľov, záujmových organizácií a ďalších subjektov pôsobiacich na území obce nastavuje budúci vývoj obce. Následne je podkladom pre rozhodovanie orgánov obce, zvyšuje možnosti pri získavaní vonkajších zdrojov (verejné dotácie, zo súkromného sektoru), je podkladom pre územný priemet (ÚPD) rozvojových aktivít a umožňuje koordináciu rozvoja v širšom okolí.

Program rozvoja obce pozostáva z nasledujúcich základných častí : *analytickej časti*, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce, *strategickej časti*, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja obce pre dosiahnutie navrhovaných opatrení a aktivít, popis organizačného zabezpečenia realizácie programu, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu a časový harmonogram realizácie jednotlivých aktivít. Program rozvoja zároveň umožňuje efektívnejšie využívanie finančných prostriedkov z vlastného rozpočtu a vonkajších dotácií.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Bádice bol vypracovaný na obdobie 2015 – 2020.

Vypracovaním strategického dokumentu obce bol poverený starosta obce Mgr. Július Gál, v spolupráci s poslancami obecného zastupiteľstva obce :

Ing. Stanislav Gál
Mgr. Ivan Lacika
Marián Malina
Bc. Andrea Martonková
Jozef Mudrák

Metodické vedenie a samotné vypracovanie dokumentu zabezpečovali Ing. Jozef Lanák a Ing. Dušan Ježo.

Program rozvoja obce bol schválený Zastupiteľstvom obce Bádice v súlade s § 8 písm. (7) zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja.

Dátum schválenia :

Číslo uznesenia :

Znenie uznesenia :

ANALYTICKÁ ČASŤ

A.1 Charakteristika obce

1. Územie

Poloha
Katastrálne územie obce sa nachádza Nitrianskom kraji v okrese Nitra a hraničí spolu s 6 inými katastrami, na severnej strane to je katastrálne územie obce Horné Lefantovce a Dolné Lefantovce, na západnej strane je to katastrálne územie obce Výčapy-Opatovce, na južnej strane je to katastrálne územie obce Podhorany a na východnej strane sú to katastrálne územia obcí Žirany a Jelenec. Celková plocha katastrálneho územia je 4,11 km^2.

Historické súvislosti
Obec je nepriamo doložená od roku 1235, priamo a písomne je doložená od roku 1291 ako Beed, neskôr Beadicze (1773), Badice (1920), Bádice (1927), maďarsky Béd.
Patrila nitrianskemu hradu, od roku 1379 Lefantovskovcom, Deseovcom, nitrianskemu biskupstvu, mlyn paulínom z Lefantoviec. V 16. storočí tu mali majetok Forgáchovci, neskoršie Bartakovichovci. V roku 1715 mala obec vinice a 13 domácností, v roku 1751 mala 30 rodín, v roku 1828 mala 45 domov a 316 obyvateľov. Obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom. Poľnohospodársky charakter si obec zachovala aj po roku 1918.
V roku 1960 bola obec spolu s Mechenicami a Sokolníkmi zlúčená do obce Podhorany. 13.12.2002 sa obec Bádice odčlenila a funguje ako samostatná obec.

2. Obyvateľstvo

Demografická situácia
Obec Bádice má v súčasnosti 320 obyvateľov (údaj ŠÚ SR k 31.12.2014). Graf 1 zachycuje vývoj počtu obyvateľov obce Bádice v jej súčasnom administratívnom vymedzení. Na začiatku sledovaného obdobia v roku 2005 mala obec Bádice 334 obyvateľov. Najvyšší počet obyvateľov za sledované obdobie 342 obec dosiahla v roku 2006. V nasledujúcich rokoch mal počet obyvateľov obce priebežne stúpajúcu a klesajúcu hodnotu. Za obdobie rokov 2005-2014 *poklesol počet obyvateľov* obce Bádice o 14 osôb (- 4,2% obyv.).

Graf 1: Vývoj počtu obyvateľov v Bádiciach v rokoch 2005 - 2014

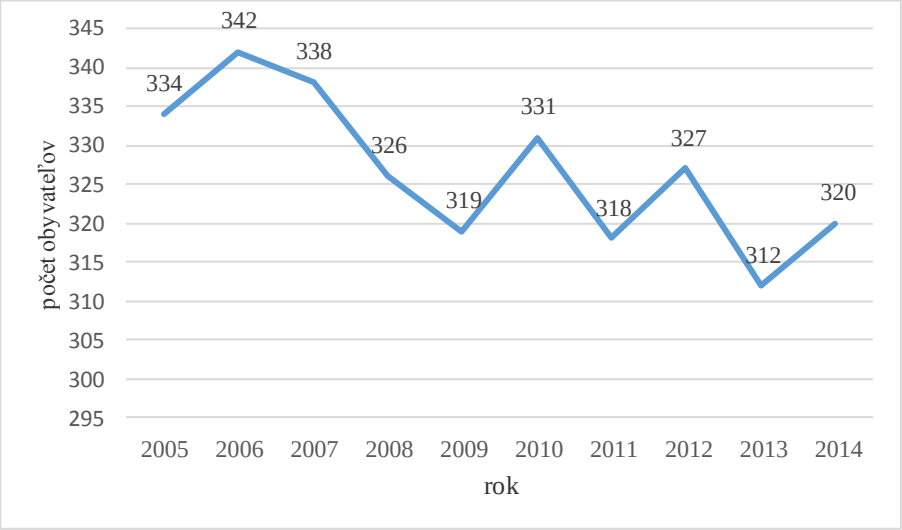

Zdroj : ŠÚ SR – DATAcube

Príčinou poklesu počtu obyvateľov Bádice bola *nepriaznivá bilancia prirodzeného prírastku*. Za uplynulé obdobie 2005-2014 stratila obec z uvedeného dôvodu 23 obyvateľov. Migračný prírastok za to isté obdobie sa pohybuje v kladných hodnotách. Jeho výška je však za obdobie 10 rokov veľmi malá (6 obyv.).

Tab. 1 : Vývoj zložiek počtu obyvateľov v Bádiciach v rokoch 2005 - 2014

Rok	Stav k 1.1.	Živonarodení	Zomrelí	Prisťahovalí	Vysťahovalí	Prirodzený prírastok	Migračné saldo	Celkový prírastok	Stav k 31.12
2005	337	1	2	5	7	-1	-2	-3	334
2006	334	2	4	13	3	-2	10	8	342
2007	342	2	6	5	5	-4	0	-4	338
2008	338	1	8	7	12	-7	-5	-12	326
2009	326	1	3	2	7	-2	-5	-7	319
2010	319	2	3	16	3	-1	13	12	331
2011	331	2	7	5	13	-5	-8	-13	318
2012	318	3	4	18	8	-1	10	9	327
2013	327	4	3	2	18	1	-16	-15	312
2014	312	2	3	9	0	-1	9	8	320

Zdroj : ŠÚ SR – DATAcube

Podľa sčítania obyvateľstva v roku 2011 *nepriaznivý stav vekovej štruktúry* v obci Bádice v porovnaní s Nitrianskym krajom dokresluje situácia vo vekovej štruktúre najstarších oyvateľov obce (nad 65 rokov). Rozdiel oproti stavu v Nitrianskom kraji bol -2,2%. Podobný stav (-2,3%) bolo možné sledovať aj v podiele produktívnej zložke obyvateľstva obce. Mierne *pozitívny (+ 0,2%) bol stav v podiele najmladšej vekovej skupiny* obyvateľov obce oproti krajskej úrovni.

Graf 2: Veková štruktúra obyvateľov v Bádiciach a v Nitrianskom kraji v roku 2011

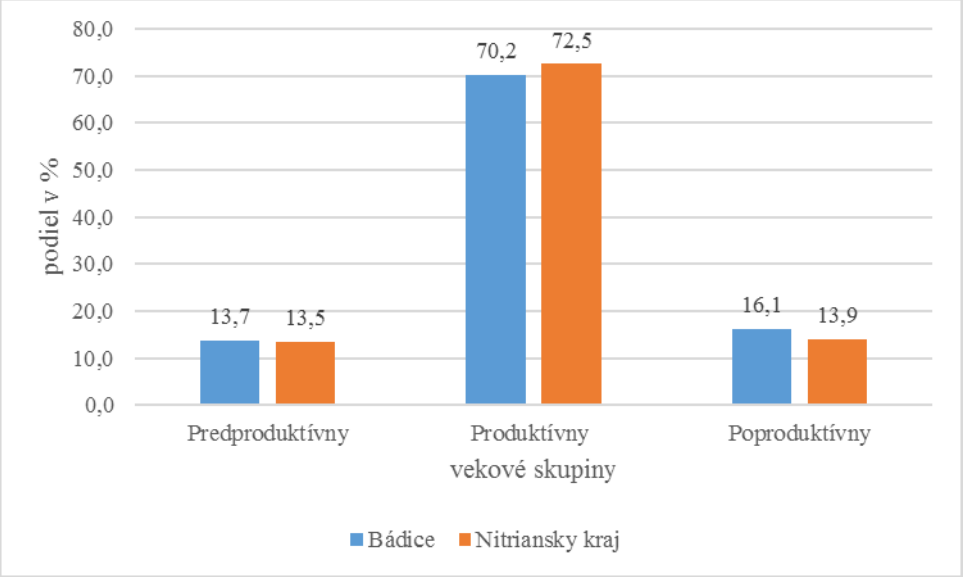

Zdroj : SODB 2011

Na starnutie populácie poukazuje aj ukazovateľ priemerný vek. *Priemerný vek* obyvateľov Bádic dlhodobo rastie a v súčasnosti dosahuje 42 rokov.
Starnutie populácie vystihuje aj vývoj indexu starnutia. *Index starnutia* vyjadruje počet osôb v poproduktívnom veku pripadajúci na 100 osôb v predproduktívnom veku. Index starnutia v roku 2011 dosiahol v obci Bádice hodnotu 117,5 (Nitriansky kraj 103,0).

Vzdelanostná štruktúra obyvateľov predstavuje najvyššie dokončený stupeň vzdelania. Podľa sčítania obyvateľstva v roku 2011 malo v obci Bádice primárne (základné) vzdelanie 20,8% obyvateľov (Nitriansky kraj 17%). Primárnym (stredným) vzdelaním disponovalo 51,2% obyvateľov obce (Nitriansky kraj 54,6%). Podiel obyvateľov s terciálnym (vysokoškolským) vzdelaním sa v obci Bádice 11,5% sa približovalo úrovni v Nitrianskom kraji (12%).

Graf 3: Vzdelanostná štruktúra v Bádiciach v roku 2011 (v %)

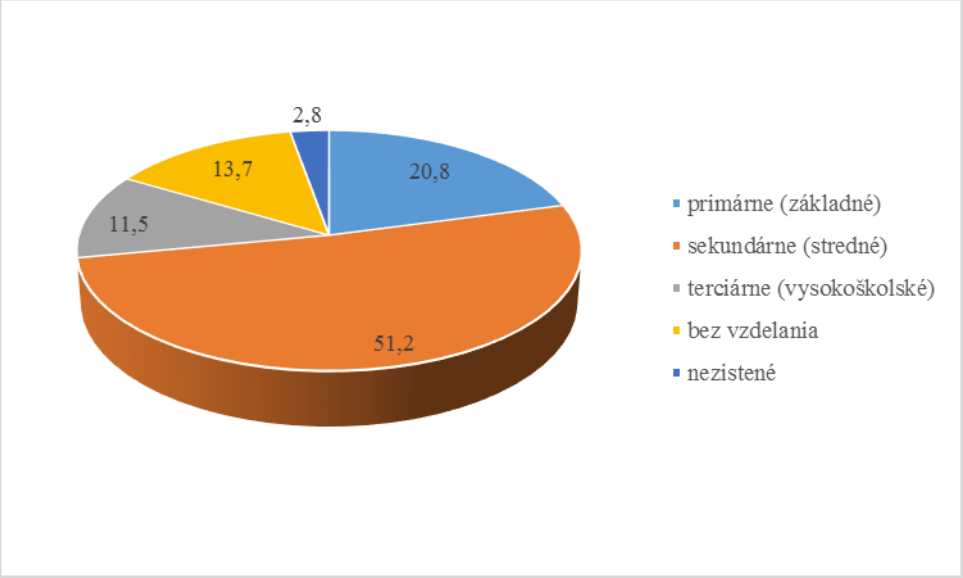

Zdroj : SODB 2011

Prognóza populačného vývoja
Výhľadový počet obyvateľov obce Bádice je v koncepcii predpokladaný do roku 2020. Vychádza sa pritom z demografických projekcií podľa ÚPN VÚC Nitrianskeho kraja, kde sa stanovili výhľadové tendencie pre Nitriansky kraj a okres v dvoch variantoch, pričom sa zohľadnili založené tendencie dané vekovou štruktúrou a vývojom plodnosti a úmrtnosti.

Úvaha o projekcii obyvateľstva pre obec Bádice je vypracovaná v dvoch alternatívach:

- nízky variant uvažuje v celom projektovanom období s pokračujúcim poklesom plodnosti a so stagnujúcou príp. mierne rastúcou úmrtnosťou. Predpokladá sa že v projektovanom období bude aj podiel migrácie minimálny.

Tab. 2 : Projekcia obyvateľstva s migráciou – nízky variant

Územie	rv %	2010 obyv.	rv %	2015 obyv.	rv %	2020 obyv.
Bádice	**-0,15**	**334**	**-0,30**	**329**	**-0,45**	**322**
Okres Nitra	-0,12	161 750	-0,28	159 461	-	-
Nitriansky kraj	-0,23	700 689	-0,39	685 859	-	-

Zdroj: ÚPN VÚC

- vysoký variant predpokladá zastavenie poklesu plodnosti resp. mierny nárast a súčasne predpokladá mierne zlepšovanie úmrtnostných pomerov. Taktiež predpokladá vzrast migračného prírastku ako pozitívny dopad snahy obce o „získanie“ nového obyvateľstva vytvorením nových plôch pre bytovú výstavbu.

Tab. 3 : Projekcia obyvateľstva s migráciou – vysoký variant

Územie	rv %	2010 obyv.	rv %	2015 obyv.	rv %	2020 obyv.
Bádice	**0,30**	**342**	**1,00**	**359**	**0,50**	***367***
Okres Nitra	0,13	165 193	-0,06	164 331	-	-
Nitriansky kraj	-0,09	711 531	-0,38	701 956	-	-

Zdroj: ÚPN VÚC

Projekcia obyvateľstva - vysoký variant bude v plánovacích dokumentáciách obce jeden zo základov pre bilančné úvahy, pretože predstavuje jeden z možných reálnych predpokladov možného rozvoja obce. Vzrast obyvateľstva za roky 2005 až 2020 je v rámci tohto optimistického variantu 30 obyvateľov.

V súčasnej etape hospodárskeho rozvoja charakterizovaného presunom ekonomických aktivít do terciéru a kvartéru, narastá význam vzdelanostnej úrovne obyvateľstva ako jedného z hlavných faktorov rozvoja územia.

3. Hospodárstvo

Podľa štatistických údajov k 31.12. 2014 bolo z celkového počtu 320 obyvateľov v Bádiciach 13,7% obyvateľov v predproduktívnom veku, v produktívnom veku 70,2% a 16,1% obyvateľov v poproduktívnom veku.

Obec bola oddávna zameraná na poľnohospodárstvo, podniky zaoberajúce sa remeselnou alebo priemyselnou výrobou sa tu nenachádzajú.

Podnikateľské aktivity sú rozčlenené na maloobchod, opravu a údržbu motorových vozidiel a pestovanie obilnín, v obci chýbajú pohostinské služby, predajňa mäsa a neuspokojivé sú aj poštové služby. V obci sa nenachádzajú žiadne výrobné priestory.

Tab. 4 : Prehľad o podnikateľských aktivitách v obci Bádice

Názov	Adresa	Činnosť
HELPLUX s.r.o.	Bádice 59	Ostatný maloobchod mimo predajní, stánkov a trhov
Luxusno s.r.o.	Lesná 98, 951 46 Bádice	Ostatný maloobchod mimo predajní, stánkov a trhov
Marián Ivančík	Obchodná 161, 951 46 Bádice	Oprava a údržba motorových vozidiel
Stanislav Gál	Obchodná 164, 951 46 Bádice	Pestovanie obilnín, strukovín a olejnatých semien
Jednoducho	K vinohradom 40, 951 46 Bádice	Činnosti záujmových organizácií

Zdroj: OcÚ

Pôdohospodárstvo

Do roku 1991 bola pôda spravovaná JRD Výčapy Opatovce. V januári r. 1991 vzniklo Poľnohospodárske družstvo Podhorany, ktoré z katastra obhospodaruje 176,7 hektárov ornej pôdy. Väčšinou na tejto pôde pestujú pšenicu, kukuricu, jačmeň, horčicu a slnečnicu.
V Bádiciach sa nachádza prevádzka o výmere 21 ha.
Záujem o vinohradníctvo je na rozsiahlom úpadku a odhadom z existujúcich plôch viníc v obci sa skutočne obhospodaruje cca 50%.

V oblasti poľnohospodárskej výroby sa ako prioritný problém javí spôsob hospodárenia, krajina je intenzívne využívaná na produkciu poľnohospodárskych plodín s dôsledkami tejto činnosti na krajinu - veľkoplošné parcely, veľmi nízky podiel lesov a NDV, používanie chemických látok a iné.
V oblasti vinohradníctva jestvujúce vinohrady postupne pustnú – zarastajú a stráca sa tradičné pestovanie viniča, ktoré je súčasťou histórie obce premietnuté až do erbu obce. Z pohľadu životného prostredia je to síce skôr pozitívne, pretože vinohradníctvo ustupuje v prospech ekostabilnejších porastov je však potrebné stanoviť stratégiu budúcnosti vinohradníctva v obci.

Lesy v katastri majú rozlohu cca 1 533 hektárov a sú súčasťou Tríbečsko zoborského masívu. Do skončenia 2. svetovej vojny lesy patrili grófovi. Potom sa lesy zoštátnili a spravovalo ich Polesie Horné Lefantovce. V roku 1974 bola reorganizácia lesov a od tej doby ich spravuje Lesná správa Nitrianska Streda. V minulosti sa o lesný obvod staral p. Toriška Karol (1940 - 1967), neskôr p. Štefan Fabo (1967 - 1994).

V katastrálnom území obce Bádice sú lesy súčasťou Lesného hospodárskeho celku Partizánske, Lesný užívateľský celok Nitrianska Streda. Lesy v danom priestore obhospodaruje podnik Lesy SR, š.p. Banská Bystrica, odštepný závod Topoľčianky. V r. 1898 - 1900 gróf Edelsheim Gyulai zriadil oboru na lesnom pozemku v katastri obce.

V zmysle vyhlášky MP SR č. 91/1997 Z.z. o poľovníctve a akostných triedach poľovných revírov riešené územie spadá do poľovnej oblasti pre malú zver – PO Horná Nitra (napr. zajac poľný, bažant, jarabica, srnčia zver) a do poľovnej oblasti pre jeleniu zver – PO Tríbeč Z

ostatnej poľovnej zveri sa v krajine vyskytuje aj muflonia a diviačia zver. Právo poľovníctva na poľovných pozemkoch v riešenom území vykonávajú Poľovnícke združenie Lefantovce a Poľovnícke združenie Podhorany.

Cestovný ruch

Obec v oblasti cestovného ruchu nemá v súčasnosti vybudovanú cielenú politiku na rozvoj akejkoľvek oblasti rozvoja cestovného ruchu. V nasledujúcom období je potrebné sa zamerať na stanovenie stratégie rozvoja v oblasti cestovného ruchu ako potencionálne dôležitého odvetvia v rámci obce.

Na rekreáciu sa využívajú najmä niektoré nevyužívané staré domy, pričom je tendencia ich skôr predať ako trvalo využívať pre potreby rekreácie.

Ako hlavným nedostatkom je možné označiť fakt najmä chýbajúce akékoľvek cieľové aktivity v obci. Preto ak vznikne predpoklad pre rozvíjanie rekreačných aktivít – bude potrebné vybudovanie primeraných zariadení, v súlade so stratégiou, ktorá bude stavať na významných prírodných predpokladoch (relatívne dobrý polohový potenciál územia; mierne zvlnený terénny reliéf vhodný pre cykloturistiku; horský reliéf vhodný pre turistiku; teplá a suchá nížinná klíma, s vysokým stupňom vhodnosti pre letný turizmus; dobrá dostupnosť územia napr. pre mestské obyvateľstvo s možnosťou víkendovej rekreácie, Bádický potok a potok Dobrotka, by sa po vybudovaní infraštruktúry mohli stať rozvojovým prvkom rekreácie na miestnej úrovni a pri rozvoji agroturistiky.

V rámci územného plánu obce sú navrhnuté viaceré oblasti rozvoja cestovného ruchu:

- Individuálna rekreácia – zámer vytvorenia rekreačnej zóny pre výstavbu chatiek a chalúp
- Individuálna rekreácia – pešia a cyklistická turistika do CHKO Ponitrie, zámerom je vytvorenie vstupnej brány do lesného masívu, ktorý by bol podporovaný informačným strediskom / tabuľou
- Hromadná rekreácia – zámer vytvorenia menšej kongresovej budovy za účelom organizovania školení, prednášok a podobne.

4. Infraštruktúra

Vodovod a kanalizácia

V obci sa v súčasnosti nachádza verejný vodovod pitnej vody, ktorý zásobuje väčšinu obyvateľov obce napojený na vodojem, ktorý sa nachádza nad obcou o objeme 50m3. V minulosti bol vodojem zásobovaný vodou z vŕtanej studne. Z dôvodu, že táto studňa nepostačovala, bol vybudovaný vodovodný rad z vodojemu Sokolníky, ktorý sa nachádza v obci Podhorany.

V roku 2013 sa začalo s projektom „Kanalizácia obce Bádice“ a v roku 2015 bude dokončená a daná do užívania. Na západnej strane zastavaného územia je vybudovaná prečerpávacia stanica, ktorá bude distribuovať splašky cez jestvujúce výtlačné potrubie do ČOV Výčapy-Opatovce.

Zásobovanie plynom

V obci je zrealizovaný verejný plynovod s tlakovou hladinou STL. Miestnu plynovodnú sieť tvorí sústava STL plynovodov, ktoré sú vzájomne prepojené. Tlaková hladina STL plynovodov je do 100 kPA, pričom pomery v STL plynovej sieti sú priaznivé. Prípadný nárast

spotreby plynu v rámci obce je možné riešiť jestvujúcimi zariadeniami a ich prípadným rozšírením.

Zásobovanie elektrickou energiou
V súčasnosti je obec Bádice zásobovaná elektrickou energiou z nadradenej transformovne 110kV/22kV Nitra - Chrenová z jednej strany a 110kV/22kV Topoľčany z druhej strany prostredníctvom 22 kV vonkajšieho vedenia č. 292. Z vedenia je urobená 22 kV vonkajšia prípojka (AeFe) k dvom transformovniam. TS 11-292 (1x 160 kV) zabezpečuje zásobovanie východnej a strednej časti obce so súčasnou vyťaženosťou cca. 70%, druhá TS 09-292 (1x 160 kV) zásobuje strednú a západnú časť obce vrátane areálu bažatnice so súčasnou vyťaženosťou cca. 60%. Sekundárny rozvod (NN) sú vedené výlučne vzdušným vedením na železobetónových stĺpoch.
V súčasnosti je z pohľadu zásobovania obce elektrickou energiou celkový stav uspokojivý. V energetických rozvodoch sú pomerne dobré výkonnostné rezervy pre prípadné ďalšie prípojné miesta. Problematickým sa javia dĺžky rozvodov (napojení na TS), ktoré v krajných polohách dosahujú vyše 750m. Estetickým problém sa javia jestvujúce vzdušné rozvody elektrického vedenia. Je potrebné postupne vytvoriť podmienky na prebudovanie podzemných rozvodov.
Telekomunikácie
Katastrálnym územím obce v polohe cesty II/593 prechádza OK kábel Orange.
Miestna telefónna sieť je v obci zabezpečovaná zo zriadenej digitálnej ústredne. Rozvod je zabezpečovaný zväčša vzdušným vedením.

Cestná infraštruktúra
Obec Bádice z hľadiska cestnej dopravy leží v blízkosti trasy cesty II/593, na ktorú je napojená krátkym úsekom cesty III/064045 slúžiacu výhradne pre napojenie obce Bádice. Prostredníctvom tejto komunikačnej kostry je obec napojená aj na svoje administratívne centrum Nitra (ako sídlo okresu a kraja).

Cez katastrálne územie obce Bádice prechádzajú cesty:
- II/593 prepájajúca smery Nitra-Dražovce – Solčany – Partizánske -Veľké Bielice, cesta prechádza západne od zastavaného územia obce vo vzdialenosti cc. 500m v severo-južnom smere v kategórii C 7,5/70, celková dĺžka 1,06 km; - III/06445 ktorá tvorí napojenie obce na cestu II/593, celková dĺžka 1,24 km (0,53 km v extraviláne a 0,71 v intraviláne); Tieto komunikácie tvoria nadradený cestný a zároveň základný komunikačný systém v obci.
Celková dĺžka všetkých spevnených komunikácií v katastri obce Bádice je 4,44 km z čoho 2,85 km sa nachádza v intraviláne. Šírkové usporiadanie komunikácií je rôznorodé:
- cesty II. a III. triedy majú šírkové usporiadanie v extraviláne 7,5m resp. 7m a v intraviláne sa pohybuje v rozpätí 6 až 8 m;
- miestne komunikácie majú šírkové usporiadanie v rozpätí 4 až 6 m (1,13 km) a v rozpätí 2 až 4 m (1,01 km).
Intenzita dopravy na ceste II/593 v rámci celoštátneho sčítania dopravy na cestnej sieti SR v r. 2005 bola 3389 voz./24 hod. (479 nákladných áut, 2891 osobných áut a 19 motoriek). Na ceste III/064045 bola naposledy zisťovaná intenzita v roku 2001 keď boli zistené hodnoty 192 voz. / 24 hod. (76 nákladných áut, 108 osobných a 8 motoriek). Stavebno-technický stav cesty II/593 z hľadiska pozdĺžnych nerovností je
na území katastra vyhovujúci, v mnohých úsekoch nevyhovujúci, z hľadiska vyjazdenosti koľají dobrý, miestami len vyhovujúci. Stav ostatných komunikácií je zväčša vyhovujúci, niekoľko úsekov je však hodnotených ako nevyhovujúcich s nutnosťou renovácie resp. rekonštrukcie. Ani jeden úsek nemá spevnenú krajnicu.

Dopravná obslužnosť

Obslužnosť vidieckych sídiel verejnou dopravou je veľmi dôležitým faktorom nielen pre samotných obyvateľov obce, ale výrazne vplýva aj na pozíciu sídla v rámci širšieho regiónu.
Spoje prímestskej autobusovej dopravy tvoria jediný druh verejnej hromadnej dopravy osôb pre obec Bádice. Prímestskú hromadnú dopravu zabezpečuje spoločnosť Arriva Nitra a.s.. V obci Bádice zastavujú linkové spoje desaťkrát v pracovných dňoch a tri krát v dňoch pracovného voľna a pokoja.

Súčasťou systému hromadnej dopravy sú zariadenia a prevádzkové plochy autobusových zastávok. Na území obce sa nachádzajú dve autobusové zastávky (Bádice - Poľná ulica a Bádice - OcÚ) mimo intravilánu sa nachádza ešte jedna autobusová zastávka (Bádice, rázc.) na križovatke III/064045 a II/593 vo vzdialenosti cca. 500m od okraja obce. Zastávky v intraviláne obce nemajú zriadené výbočiská, majú zriadené prístrešky, zastávka na rázcestí je so zriadenými výbočiskami. Dostupnosť zastávok (mimo zastávky na rázc.) možno považovať vzhľadom k charakteru obce za postačujúci, niektoré domy na juhozápadnom a západnom okraji obce sú však mimo dochádzkovej vzdialenosti (400m).
Na území obce nie sú vybudované cyklistické trasy. Územie terénnou morfológiou má podmienky pre používanie cyklistickej dopravy. V súčasnosti sa miestne komunikácie používajú pre cyklistiku iba náhodne a sporadicky.

V regionálnych súvislostiach je špecifikovaná na západne od územia ponitrianska cyklotrasa v smerovaní po pravom brehu rieky Nitra v úseku Komárno – Nové Zámky – Nitra – Topoľčany. V navrhovanej trase nie sú zatiaľ realizované žiadne technické úpravy.

5. Bývanie

Obec Bádice chce v nasledujúcom období svojou aktívnou politikou výrazne zvrátiť demografický vývoj – najmä prípravou nových plôch pre bytovú výstavbu a využitím existujúceho potenciálu voľných a v súčasnej dobe nezastavaných alebo navyužívaných pozemkov.
V rámci rozvoja stavebnej štruktúry obce a jej zastavaného územia je v dvoch etapách plánované vybudovať :

- 1. etapa 20 nájomných bytov /10 sa už buduje/, 158 rodinných domov a 57 rekreačných chalúp
- 2. etapa 202 rodinných domov.

Domový a bytový fond
Na území obce Bádice v súčasnosti stojí v súčasnosti 155 domov, z ktorých je obývaných len 66,5%. Domový fond obce sa rozrastal hlavne v období 1946-1990 kedy bolo vybudovaných 81 domov (52,3%). Do roku 1945 bolo postavených 56 domov (36,1%). Zaujímavý je prírastok domov za nasledovné obdobie. V období 1991-2000 nebol postavený ani jeden dom. V časovom úseku 2001 a viac bola realizovaná výstavba 5 domov (3,2%). Z celkového počtu domov 155 je neobývaných až 52 (33,5%). Tento výsledok ukazuje na *znižujúcu úroveň bývania* v obci.

Tab. 5 : Štruktúra domového a bytového fondu v obci Bádice

Domový fond		
	Počet	Podiel (v %)
Domy spolu	155	
Domy obývané spolu	103	66,5
z toho rodinné domy	102	99,0
z toho bytové domy	0	0,0
z toho iné	1	
Domy neobývané spolu	52	33,5
Bytový fond		
	Počet	Podiel (v %)
Byty obývané spolu	103	
z toho v rodinných domoch	98	95,1
z toho v bytových domoch	4	4,1
z toho iné	1	

Zdroj : SODB 2011

U rodinných domov sa takmer 95,1% bytov vo vlastníctve toho, kto byt obýva. Len 4,1% bytov je v bytovom dome.

6. Dostupnosť zariadení občianskej vybavenosti

Občianska vybavenosť predstavuje široký komplex zariadení a účelovo upravených plôch, ktorých cieľom je uspokojovanie najrozmanitejších potrieb obyvateľov vo všetkých kategóriách. Týka sa to predovšetkým zariadení maloobchodu, verejného stravovania, ubytovania, služieb, čiastočne zariadení telovýchovno-športových a kultúrnych zariadení.

Materské školy
Materské školy sú predškolské výchovno-vzdelávacie zariadenia zabezpečujúce výchovu a vzdelávanie detí v predškolskom veku a prípravu detí na povinnú školskú dochádzku.
V súčasnej dobe sa v obci materská škôlka nenachádza. Prípadné potreby sú vykryté buď v obci Podhorany, resp. v mieste dochádzky rodičov do práce.

Základné školy
Základné školy zabezpečujú poskytovanie základného vzdelania a pripravujú žiakov pre ďalšie štúdium a prax.
Základná škola sa v obci nenachádza, deti dochádzajú do obce Podhorany (31 žiakov prostredníctvom školského autobusu – zriadená linka Arriva s.r.o.).
Najväčším nedostatkom v oblasti školstva sa v obci javí absencia I. stupňa základnej školy v obci. Napriek tomuto faktu nie je namieste presadzovať existenciu školy v obci z dôvodu počtu detí.

Zdravotníctvo
Zdravie ľudí je základnou podmienkou úspešného rozvoja každej spoločnosti. Ako univerzálna hodnota a základné ľudské právo predstavuje základný ekonomický zdroj nielen pre jedinca, ale aj pre celú spoločnosť.
V obci sa nenachádza objekt obvodného zdravotného strediska, základnú lekársku starostlivosť pre obec zabezpečuje zdravotné stredisko v obci Dolné Lefantovce, ktoré slúži aj

pre obce Horné Lefantovce, Bádice a Podhorany. V stredisku sa nachádza ordinácia praktického lekára (celotýždenná prevádzka), a ordinácia stomatológa. Je am už aj lekáreň. V blízkej budúcnosti sa pripravuje prevádzka výdajne liekov.
Zdravotnícke zariadenia charakteru základnej, vyššej alebo špecifickej vybavenosti sú dostupné v meste Nitra a Topoľčany.

V obci sa nenachádza nielen zdravotné stredisko ale ani ordinácia praktického lekára. Takýto stav je nevhodný najmä pre starších obyvateľov obce. Vhodným riešením by bolo zriadenie občasnej ambulancie praktického lekára, napr. 1-krát za dva týždne. Lôžková starostlivosť je zaisťovaná vo FN v Nitre.

7. Spolková činnosť, kultúra a šport

Po výstavbe kultúrneho domu v rokoch 1954-58, učiteľky, ktoré pôsobili v obci sa starali o kultúrny život na dedine a nacvičovali divadelné predstavenia s občanmi.
V obci pôsobili organizácie ako ZO SZCH (Slovenský zväz chovateľov), ZO Červeného kríža - ktoré už však zanikli. ZO Coop Jednoty, SD však má svoju členskú základňu až dodnes. V roku 2004 bola založená ZO Jednoty dôchodcov Slovenska, pri ktorej bol založený aj spevokol Bádičanka.

Kultúrne aktivity obce sa aktivizujú. Obec podporuje cca. 11 členný spevokol Bádičanka a v obci sa nachádza malá knižnica.
V príprave je zriadenie viacerých klubovní pre klubové činnosti v priestoroch bývalej školy.
V obci Bádice sa nachádza obecný kultúrny dom v rámci budovy obecného úradu postavený v rokoch 1954-58. V rámci tohto zariadenia sú vytvorené podmienky pre kultúrnospoločenské aktivity na miestnej úrovni, poskytujú sa priestory pre záujmovú činnosť a inú príležitostnú spoločenskú činnosť. Kultúrny dom obsahuje univerzálnu spoločenskú sálu s kapacitou do 100 miest, priestory kuchyne, ktoré umožňujú príležitostné stravovanie v rámci spoločenských akcií.
V obci sa nenachádza žiadna klubovňa, je však v príprave zriadenie priestorov pre krúžkovú činnosť v objekte bývalej školy.
Kultúrne zariadenia charakteru vyššej alebo špecifickej vybavenosti sú dostupné v meste Nitra.

V budúcnosti by bolo vhodné pripraviť koncepciu podpory kultúrneho života, prípadne oživiť niektoré staršie tradície.

Športová činnosť sa dlhodobo rozvíjala v rámci spoločnej obce Podhorany. Po oddelení obce Bádice sa v obci nevyvíjajú žiadne oficiálne športové aktivity. Obec je prakticky z pohľadu rozvoja športu pasívna. V obci neexistuje žiadny individuálny alebo kolektívny šport reprezentujúci obec a nie sú vytvorené žiadne podmienky pre rekreačný šport.
Univerzálne ihrisko sa samostatne v obci nenachádza, nahrádza ho však futbalové ihrisko, ktoré je prístupné pre všetkých obyvateľov obce, slúži pre potreby rekreačného využitia. Ihrisko je vo veľmi zlom stave.

Najväčším nedostatkom je chýbajúce kvalitné univerzálne ihrisko a chýbajúca telocvičňa v obci, čo znemožňuje športové aktivity.

8. Životné prostredie

Celé katastrálne územie obce okrem zastavaného územia spadá do navrhovaného chráneného vtáčieho územia Tríbeč. Celková výmera navrhovaného územia je 25120,6 ha v území katastra obce je to plocha 374,7 ha. Účelom vyhlásenia CHVÚ je zachovanie biotopov druhov vtákov európskeho a národného významu a zabezpečenie ich prežitia a rozmnožovania. Kritériovými druhmi sú orol kráľovský *(Aquila heliaca)* a penica jarabá *(Sylvia nisoria)*, pričom územie bolo zaradené do Národného zoznamu navrhovaných chránených vtáčích území najmä pre ochranu orla kráľovského, ako jedno z najstarších známych hniezdísk tohto druhu na území Slovenska. Na území navrhovaného chráneného vtáčieho územia platí v zmysle §12 zákona prvý stupeň ochrany.
Starostlivosť o chránené územia z hľadiska ochrany prírody a krajiny zabezpečujú odborné organizácie Štátnej ochrany prírody a krajiny. Záujmové objekty ochrany prírody a krajiny v riešenom území spadajú pod pôsobnosť ŠOP SR- Správa CHKO Ponitrie, Nitra, ktorá zabezpečuje aj monitoring chránených a ohrozených druhov a realizuje opatrenia na ich ochranu.

Do riešeného územia zasahuje chránené krajinná oblasť (CHKO) Ponitrie. Celková výmera oblasti je 37 665 ha, prevažne ju tvorí lesná pôda. Zasahuje geomorfologické celky: Tribeč a Vtáčnik.
V CHKO Ponitrie z fauny je evidovaný výskyt rysa a mačky divej ako pôvodných šeliem. Z chránených druhov sa tu nachádzajú dravé vtáky napr. orol krikľavý, orol kráľovský, hadiar krátkoprstý, ďalej včelár obyčajný, jariabok hôrny, z chránených druhov bezstavovcov napr. fúzač obrovský, nosorožtek obyčajný, cikáda viničová, sága stepná, jasoň chochlačkový, vidlochvost ovocný a feniklový a stepník červený.
Na území CHKO sa vyskytuje aj jelenia, srnčia, diviačia, danielia a muflonia zver.
Na území CHKO platí podľa §13 zákona o ochrane prírody a krajiny druhý stupeň ochrany, okrem maloplošných chránených území a ich ochranných pásiem nachádzajúcich sa na území CHKO, v ktorých platí určený stupeň ochrany územia
podľa zákona (III., IV. alebo V. stupeň ochrany).

Ovzdušie
V obci Bádice sa nenachádza žiadny veľký znečisťovateľ ovzdušia. Obec je plynofikovaná, čím sa do ovzdušia dostáva minimálne množstvo nebezpečných látok. Očakávame, že aj v budúcom období nebudú v obci produkované splodiny znečisťujúce ovzdušie.

Voda
Riešené územie patrí do povodia rieky Nitry. Rieka Nitra sa nachádza od hranice katastra cca 650 – 1300 m západným smerom. V danom úseku je kvalita vody v rieke Nitre, vrátane sledovaných prítokov hodnotená ako silne až veľmi silne znečistený tok antropogénnou činnosťou..
Miera ohrozenia zásob podzemných vôd v riešenom území znečisťujúcimi látkami je nízka až stredná. Severná časť katastra obce Bádice patrí do 3. triedy kvality podľa stupňa kontaminácie (Cd) a južná časť do 2. triedy kvality podľa stupňa kontaminácie (Cd). Podzemné vody v sledovanej oblasti sa radia medzi
stredne až vysoko mineralizované.

Pôda
Rozloha obce je 4,11 km^2. Na území obce je podstatná časť katastra poľnohospodársky intenzívne využívaná, pričom najviac je zastúpená orná pôda. Viac ako jednu tretinu k.ú. tvoria lesné pozemky.
K.ú. Bádice spadá do štyroch rajónov :

- západná časť do rajónu údolných riečnych náplavov (územie okolo západnej časti odvodňovacieho Bádického kanála),
- časť do rajónu sprašových sedimentov na riečnych terasách (územie okolo východnej časti Bádického kanála),
- stredná časť do rajónu deluviálnych sedimentov,
- východná členitá časť do rajónu pieskovcovo-zlepencových hornín.

Odpady
Riešenie problematiky komunálneho odpadu a nový prístup k odpadom má vplyv na zlepšenie stavu životného prostredia a rast životnej úrovne obyvateľstva. Zneškodňovanie komunálneho odpadu z obce Bádice je v súčasnosti riešené na regionálnej skládke v Bojnej. Nakladanie s komunálnym odpadom upravuje VZN obce, ktoré podrobnejšie rieši povinnosti pôvodcu odpadu. Od 01.08.2007 uzatvorila obec zmluvu s ENVI GEOS pri odvoze a skládkovaní komunálneho odpadu, ako aj pri separovanom zbere.
Obec Bádice je členskou obcou Ponitrianskeho združenia obcí pre separovaný zber a nakladanie s odpadmi. Cez toto združenie podáva ENVI GEOS projekty o dotácie z EF.
V obci sa nedostatočne využívajú biologické odpady na organické hnojivá - zatiaľ sa nepodarilo vytvoriť podmienky na zriadenie kompostovacích plôch.

9. Správa obce

Obecný úrad sa nachádza v centre obce. Predpokladá sa vznik novej lokalizácie obecného úradu v rámci tzv. obecného domu na návestí. S tým, že nový obecný dom by sa stal centrom života obce a prípadne aj turistickým východiskovým bodom pre návštevu CHKO Ponitrie a obce samotnej.
Samosprávu vykonáva starosta obce a 5 poslanci.

Tab.6 : Daňové príjmy obce a daňová výťažnosť na obyvateľa (v EUR)

Druh dane	2013	2014	2015
Dane celkom	62 485	64 358	66 986
z toho:			
daň z príjmu FO zo závislej činnosti	42 819	44 642	44 000
daň z príjmu PO so sídlom v tuzemsku	-	-	-
daň z pozemkov FO, PO	9 916	9 962	10 000
daň zo stavieb FO, PO	4 122	4 211	4 000
Miestne dane a poplatky	5 629	5 543	6 200
Celkom	62 485	64 358	64 200
Daňová výťažnosť na obyvateľa obce			

Zdroj : OcÚ

Hospodárenie obce

Obec Bádice sa snaží hospodáriť s vyrovnanou rozpočtovou bilanciou. V rokoch 2013 až 2015 mala obec v roku 2014 rozpočtový prebytok vo výške 9 071 EUR.

Tab.7 : Príjmy a výdaje obecného rozpočtu v roku 20113, 2014, 2015 (v EUR)

	2013	2014	2015
Príjmy	167 604	127 168	72 564
Výdaje	167 603	118 097	72 564
Výsledok hospodárenia	**1**	**9 071**	**0**

Zdroj : OcÚ

A.2 Východiská pre návrhovú časť

1. SWOT analýza obce Bádice

Štandardnú metódu pre zhrnutie a prezentáciu výsledkov vyplývajúcich zo sociálno-ekonomickej analýzy reprezentuje SWOT analýza.

S – STRENGHTS (silné stránky) – jednoznačne pozitívne a v súčasnosti aktívne javy a trendy vývoja v danej oblasti a v danom území
W – WEAKNESS – (slabé stránky) – rozvojovo negatívne a súčasne aktívne pôsobiace javy a vývojové trendy v danej oblasti a v danom území
O – OPTIONS (možnosti) – vnútorné rezervy a nevyužitý rozvojový potenciál v danej oblasti a v danom území
T – THREATS – (hrozby) – dosiaľ neaktívne vnútorné a územné riziká, ktoré môžu potencionálne ohroziť rozvoj územia

Silné a slabé stránka obce

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
• prírodný potenciál obce • dobrá dopravná dostupnosť spádových miest (Nitra, Topoľčany) • komplexná technická infraštruktúra v obci • obec je členom Nitrianskeho RZ ZMOS, a Miestnej akčnej skupiny Žibrica • absencia väčších zdrojov znečisťovania ovzdušia • dostatok poľnohospodárskej pôdy • pripravené investičné aktivity • nulová kriminalita v obci	• pokles počtu obyvateľov • nedostatočná ponuka pracovných príležitostí • nutnosť dochádzky za vzdelaním pre ZŠ • nedostatok služieb • nevyužitie chátrajúcej budovy školy na voľnočasové aktivity • vysoký podiel neobývaných domov • starnutie obyvateľstva • nedostatok možností pre voľnočasové aktivity mládeže • nízky rozpočet obce • chýba zberný dvor

Príležitosti a ohrozenia

PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
• využitie finančných zdrojov nielen z fondov EÚ • rozvoj celého regiónu prostredníctvom miestnej akčnej skupiny a združenia obcí • rozvoj a spolupráca so susediacimi dedinami • uvoľnenie pozemkov pre individuálnu výstavbu a nájomné byty • využitie prírodného potenciálu obce • zvýšenie počtu kultúrnych a športových podujatí	• zúženie možnosti využitia finančných zdrojov z EÚ, štátu a z Nitrianskeho kraja • dlhodobé pokračovanie ekonomickej recesie • nedostatok obecných stavebných pozemkov • nedostatočný záujem o spoluprácu a pasivita obyvateľov

2. Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu

V mesiaci októbri 2015 bol uskutočnený anonymný dotazníkový prieskum, kde bolo uvedených 25 otázok. V dotazníku mali občania možnosť vyjadriť svoje názory k súčasnému stavu ich obce a svoje predstavy o jej budúcom rozvoji.

Dotazníkové šetrenie je jeden zo spôsobov ako je možné zistiť názory, požiadavky a potreby obyvateľov. Šetrenie bolo uskutočnené v rámci prípravy programu rozvoja obce. Dotazníkové šetrenie bolo anonymné.

Návratnosť dotazníkov: 27% (rozposlaných bolo 100 dotazníkov, vyhodnotených 27 – z toho 1 dotazník boli vyradený z dôvodu malého počtu zodpovedaných otázok).

1. Ako hodnotíte nasledujúce oblasti v obci Bádice?

Otázka č.1 „ Ako hodnotíte nasledujúce oblasti v obci Bádice?" monitorovala spokojnosť obyvateľov obce s poskytovanými službami v obci.

Ako veľmi dobré a dobré boli hodnotené nasledovné oblasti : komunikácia s obecným úradom, životné prostredie v okolí obce, bezpečnosť v obci, množstvo a kvalita verejnej zelene, zásobovanie energiami, kvalita bývania a zásobovanie s vodou.

Za skôr nedostatočné a nedostatočné boli hodnotené tieto oblasti : dostupnosť zdravotnej starostlivosti, príležitosi pre podnikanie, úroveň športového vyžitia a sociálne služby. Pritom za úplne nedostaočné boli respondentmi označené pracovné príležitosti.

Graf č.4 Spokojnosť s poskytovanými službami

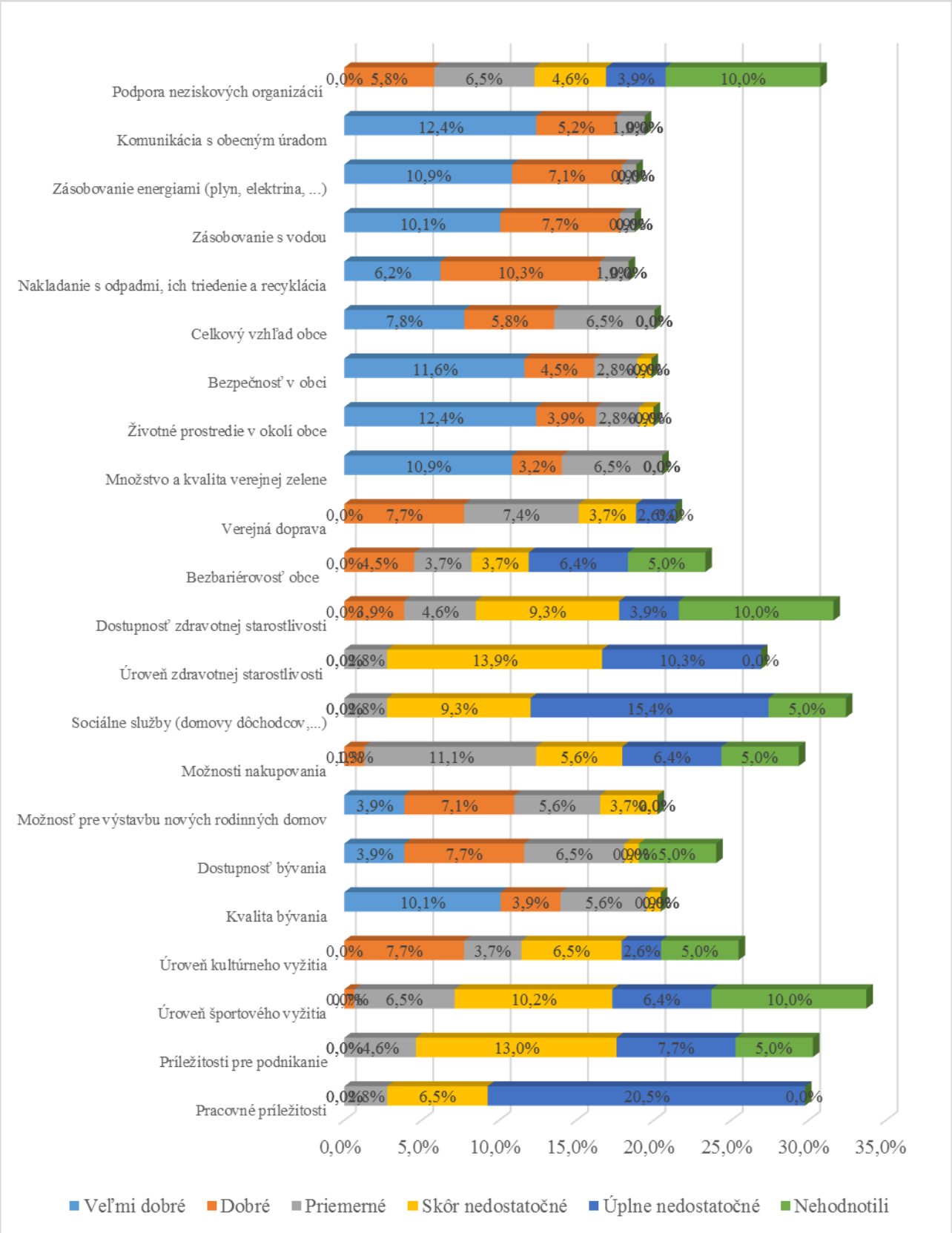

Zdroj: Vlastné spracovanie

2. Čo je pre Váš život v obci významné?

Na *otázku č.2* „Čo je pre Váš život v obci významné?“ respondenti uviedli ako najviac významné:

- Príjemné prostredie obce (30,0%)
- Dostupné, alebo príjemné bývanie (20%)
- Kontakty so susedmi a ďalšími ľuďmi (20%)
- Možnosť rekreácie v okolí obce (10%)

Graf č.5 Spokojnosť so životom v obci

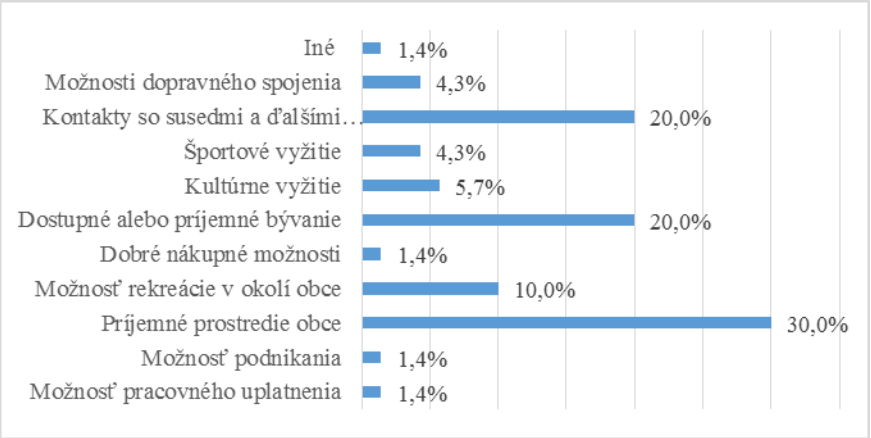

Zdroj: Vlastné spracovanie

3. Ako dlho bývate v Bádiciach?

Z *grafu č.6* je zrejmé, že až 50% respondentov žije v obci od narodenia. Nasledujú respondenti, ktorí žijú v obci viac ako 20 rokov. 15,4% respondentov žije v obci menej ako 5 rokov. Najmenej zastúpenou bola skupina respondentov, ktorá žije v obci 5 až 20 rokov (7,7%).

Graf č.6 Doba trvalého pobytu v obci

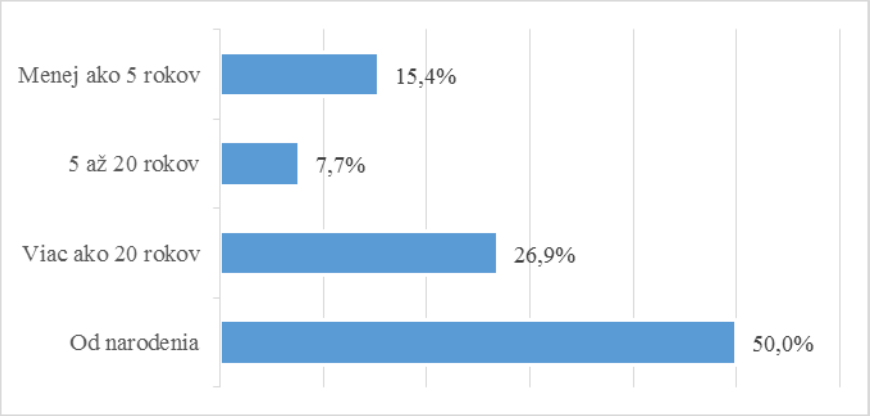

Zdroj: Vlastné spracovanie

4. Ako sa za posledných 5 rokov zmenilo bezprostredné okolie Vášho bydliska?

Otázka č. 4 znela : „Ako sa za posledných 5 rokov zmenilo bezprostredné okolie Vášho bydliska?“. Cieľom otázky bolo zistiť ako respondenti vnímajú zmenu v okolí svojho bydliska. Odpovede sú vyhodnotené v grafe č. 4. Medzi respondentmi zhodne prevažujú odpovede : zostalo rovnaké (38,5%) a mierne sa zlepšilo (38,5%). Možnosti, mierne sa zhoršilo hodnotilo 3,9% respondentov. Pozitívne je zistenie, že ani jeden respondent nehvyhodnotil možnosť „výrazne sa zhoršilo“.

Graf č.7 Spokojnosť s okolím v rámci obce

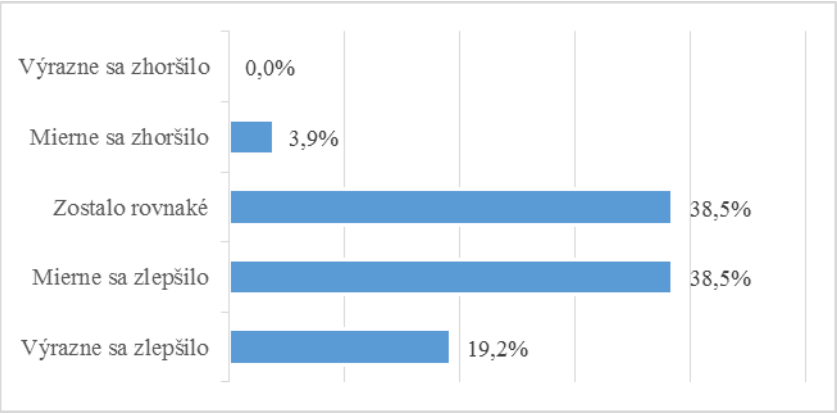

Zdroj: Vlastné spracovanie

5. Ako sa v posledných piatich rokoch zmenilo celkové prostredie obce?

Z hľadiska zmeny celkového prostredia obce za obdobie piatich rokov (*Graf. č.8*) 65,4% respondentov konštatovalo mierne zlepšenie celkového prostredia v obci. Na ďalších miestach 23,1% respondentov uviedlo výrazné zlepšenie, a 3,9% uviedlo mierne zhoršenie celkového prostredia obce. Aj pri tejto otázke je pozitívne zistenie, že ani jeden respondent nehodnotil možnosť „výrazne sa zhoršilo“.

Graf č.8 Spokojnosť s celkovým prostredím obce

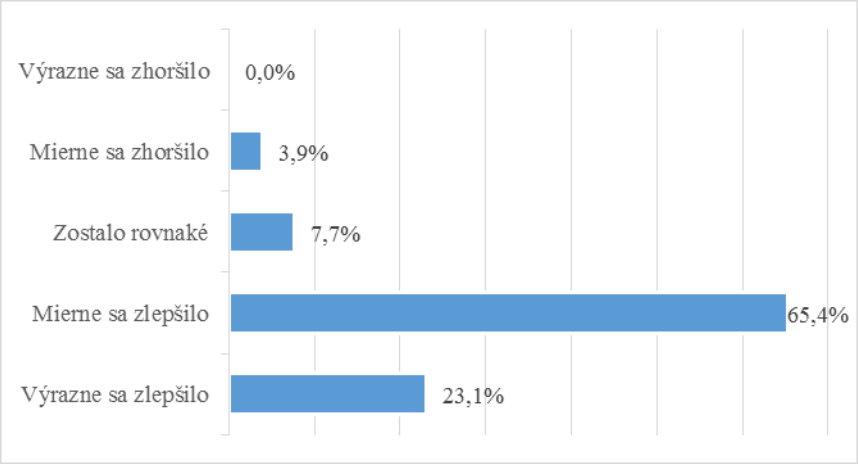

Zdroj: Vlastné spracovanie

6. Aké zariadenia pre voľný čas Vám v obci chýbajú?

Otázka č.6 „Aké zariadenia pre voľný čas Vám v obci chýbajú?“ zisťovala aké zariadenia pre trávenie voľného času obyvateľom obce chýbajú. 29,2% (Graf č.9) respondentom chýba ihrisko pre organizované športy. Nasledujú : verejné priestranstvá pre stretávanie ľudí (18,8%), obecný alebo kultúrny dom (16,7%), cyklotrasy, prípadne ich prepojenie (14,6%) a detské ihrisko, miesta pre hranie detí (12,5%). 6,3% respondentov uviedlo, že im nič nechýba a existujúci stav považujú za dostatočný.

Graf č.9 Požiadavky na infraštruktúru v oblasti trávenia voľného času

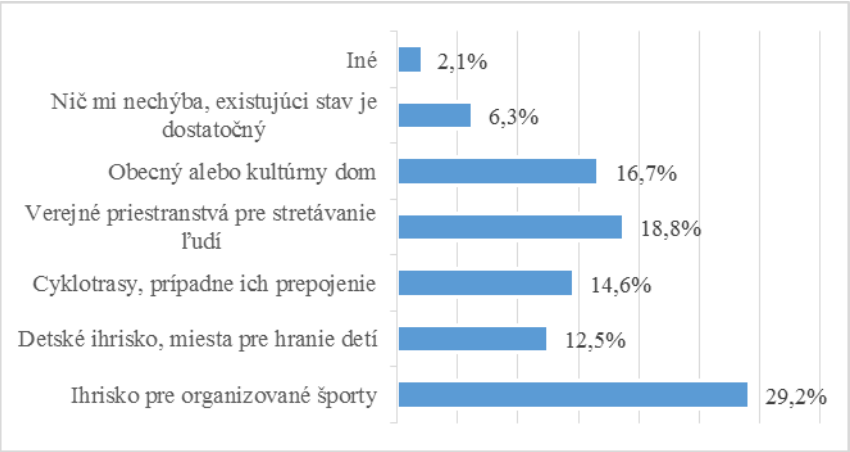

Zdroj: Vlastné spracovanie

7. Na ktoré oblasti by sa obec mala do budúcnosti sústrediť a mala by ich riešiť alebo podporovať?

V rámci šetrenia bola položená *otázka č.7* : „Na ktoré oblasti by sa obec mala do budúcnosti sústrediť a mala by ich riešiť alebo podporovať?“ (*Graf č.10*). Respondenti uviedli nasledovné oblasti podľa významnosti :

- Bytový fond a nová výstavba rodinných domov 11,3%
- Údržba ciest, chodníkov a parkovacích miest 10,6%
- Dostupnosť bývania 9,4%
- Športové vyžitie v obci 9,4%
- Kvalita prostredia obce 8,1%
- Zapájanie detí a mládeže do realizácie projektov v obci 7,5%
- Úroveň bývania vrátane okolí bydliska 7,5%
- Kultúrne vyžitie v obci 6,9%
- Úroveň a dostupnosť zdravotnej starostlivosti 5,6%
- Zapájanie občanov do rozhodovania, komunikácia s občanmi 4,4%
- Prevádzka a výkon obecného úradu 3,8%
- Bezpečnosť v obci 3,8%
- Dostatok pracovných príležitostí 3,1%
- Nakladanie s odpadmi, ich triedenie a recyklácia 2,5%
- Možnosti podnikania 1,9%
- Spoluúčasť verejnosti o starostlivosť o životné prostredie 1,9%
- Cestovný ruch 1,9%

Graf č.10 Oblasti alokácie finančných prostriedkov v obci

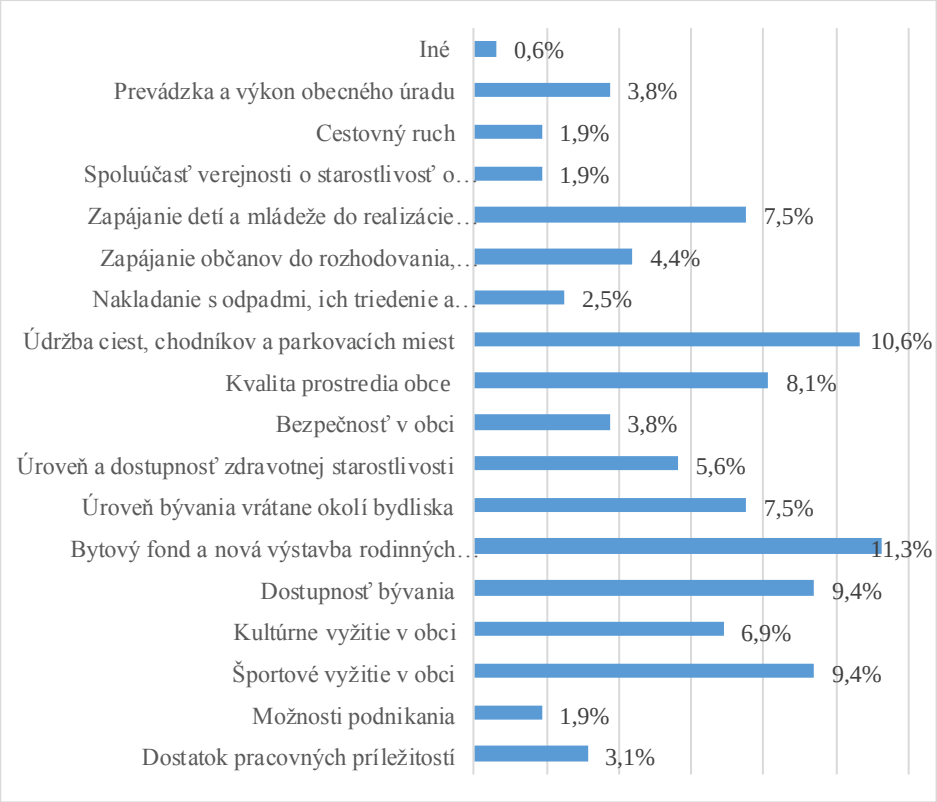

Zdroj: Vlastné spracovanie

8. Sú problémy s čistotou obce? Pokiaľ áno, ktoré Vás trápia najviac?

Otázka č. 8 „Sú problémy s čistotou obce? Pokiaľ áno, ktoré Vás trápia najviac?“ respondenti uviedli nasledovné odpovede (*Graf č.11*):

- Nevidím žiadne problémy s čistotou obce 36,1%
- Nezáujem o poriadok zo strany spoluobčanov 19,4%
- Nedostatočné upratovanie ulíc 13,9%
- Psie výkaly 13,9%
- Údržba zelene 11,1%
- Výsadba novej zelene 2,8%
- Iné 2,8%
- Neporiadok v okolí kontajnerov 0%

Graf č.11 Spokojnosť s prostredím obce

Zdroj: Vlastné spracovanie

9. Pokiaľ Vám nevyhovujú možnosti kultúrneho vyžitia, aká oblasť kultúrneho vyžitia by mala byť viacej podporovaná?

Na položenú otázku s tým, že im nič nechýba a stávajúci stav je dostatočný vyjadrilo spokojnosť 27,3% respondentov. 33,3% respondentom chýbajú možnosti pre záujmovú činnosť. Tanečné zábavy chýbajú 15,2% respondentom. Nasleduje nedostatok občianskych iniciatív - spolky, kluby, združenia,.. (12,1%), možnosti ďalšieho vzdelávania (6,1%).

Graf č.12 Nespokojnosť s kultúrnym vyžitím v obci

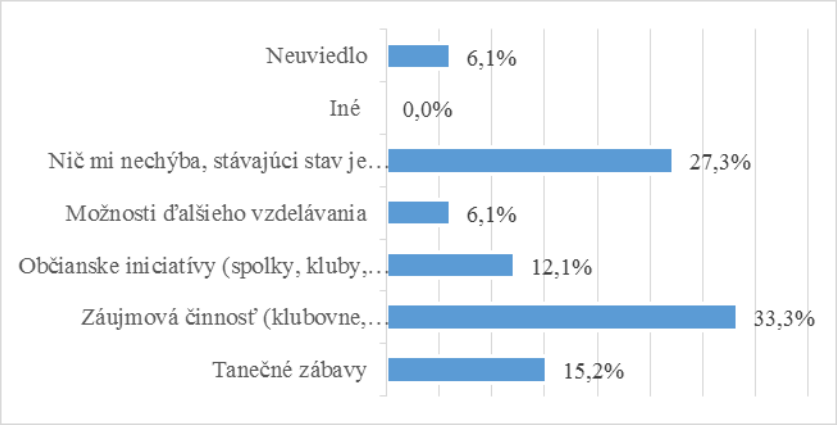

Zdroj: Vlastné spracovanie

10. Čo podľa Vás najviac zhoršuje kvalitu životného prostredia v obci?

S kvalitou životného prostredia v obci vyjadrilo svoju spokojnosť 35,1% respondentov. Naopak negatívne na zhoršenie kvality života vplývajú :

- Čierne skládky (21,6%)
- Znečistené ovzdušia (16,2%)
- Automobilová doprava (5,4%)
- Hluk v okolí (2,7%)
- Nedostatok kontajnerov na triedený odpad (2,7%)

Ako dôležité 13,5% respondentov konštatuje zlú informovanosť o stave životného prostredia.

Graf č. 13 Nespokojnosť s kvalitou životného prostredia

Zdroj: Vlastné spracovanie

11. Aké sú prípadné problémy s dopravou v obci a pri spojení s mestom

Na *otázku č.11* „Aké sú prípadné problémy s dopravou v obci a pri spojení s mestom“ respondenti uviedli tieto odpovede :

- Dostupnosť z okolitých miest (32,4%), Zlá prejazdnosť obcou (8,8%), Problémy s bezpečnosťou cestnej premávky (5,9%), Problémy s parkovaním v mieste bydliska (2,9%)

Spokojnosť so situáciou v obci prezentujú nasledovné otázky :

- S automobilovou dopravou v obci nie sú žiadne problémy (17,7%), S dopravou v obci a okolí som spokojný/á (26,5)

Graf č. 14 Problémy s dopravnou obslužnosťou v obci

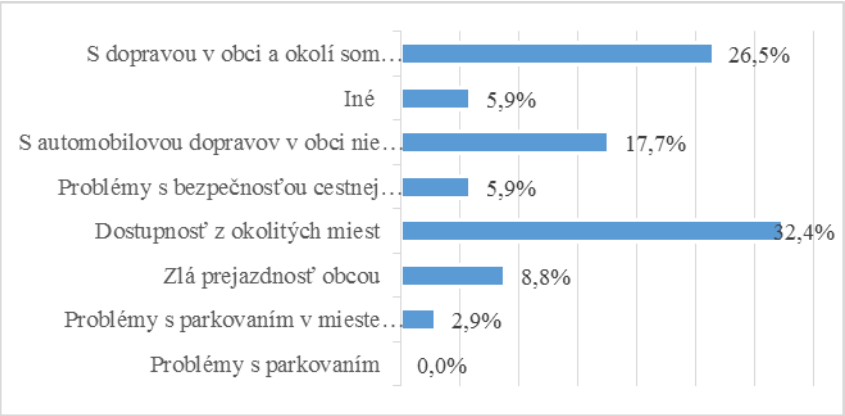

Zdroj: Vlastné spracovanie

12. Cítite sa v obci bezpečne? Pokiaľ nie, vyberte prosím z nasledujúceho zoznamu dôvodov, kvôli ktorým sa necítite bezpečne

Z bezpečnosťou v mieste bydliska je spokojných 53,3% respondentov. Ako dôvody pre ohrozenie bezpečnosti pociťujú respondenti : zlé osvetlenie (16,7%), častý výskyt problémových osôb (13,3%), nevhodné chovanie mladistvých (6,7%), nedostatočná činnosť polície (6,7%). Obavu o majetok vyhodnotilo 3,3% respondentov.

Graf č. 15 Spokojnosť s bezpečnosťou v obci

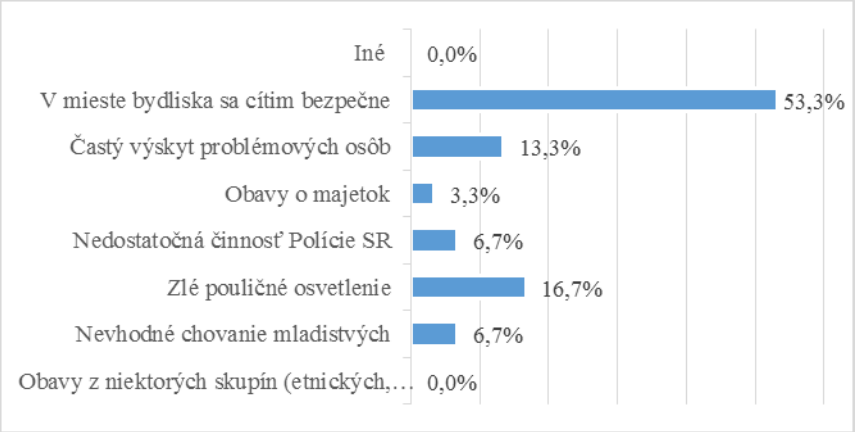

Zdroj: Vlastné spracovanie

13 Akým skupinám obyvateľov by mala obec Bádice zaistiť viacej starostlivosti ako doposiaľ?

Otázka č. 13 Akým skupinám obyvateľov by mala obec Bádice zaistiť viacej starostlivosti ako doposiaľ? mala zistiť názory respondentov akým skupinám obyvateľov by obec mala venovať viacej starostlivosti ako doteraz : rodinám s deťmi (24,%), seniorom (18,4%), zdravotne postihnutým (16,3%), rizikovej a problémovej mládeži (12,2%), osobám ohrozeným závislosťou na ... (8,2%), a 4,1% priamym a nepriamym obetiam násilia.

4,1% respondentov uviedlo, že obec sa nedostatočne stará o uvedené skupiny obyvateľov v obci. Žiadnu možnosť neuviedlo 10,2% respondentov.

Graf č. 16 Skupiny obyvateľov ktorým je potrebné venovať zvýšenú pozornosť

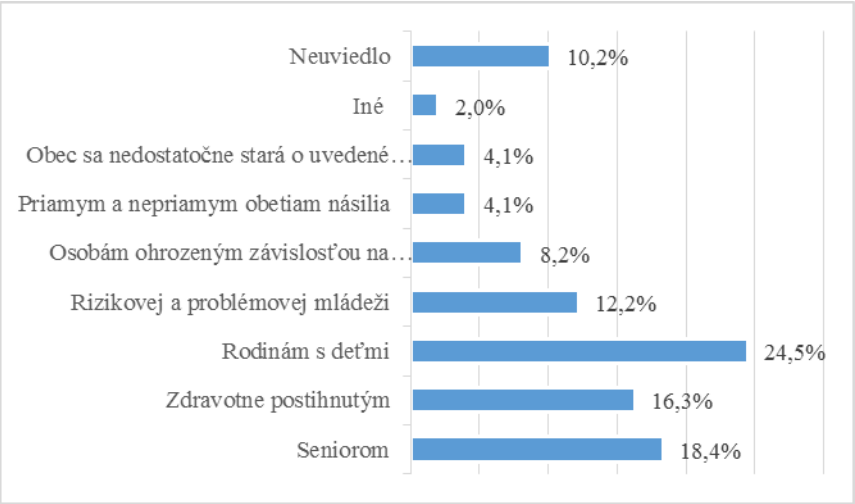

Zdroj: Vlastné spracovanie

14. Akou cestou získavate informácie z obecného úradu?

Najdôležitejším zdrojom informácií sú pre 44,5% respondentov obecný úrad a úradná tabuľa (33,3%). Za zmienku stojí ešte 13,% respondentov, ktorý uviedli ako zdroj informácií svojich známych a priateľov a 5,6% z internetu..

Graf č. 17 Získavanie informácií z obecného úradu

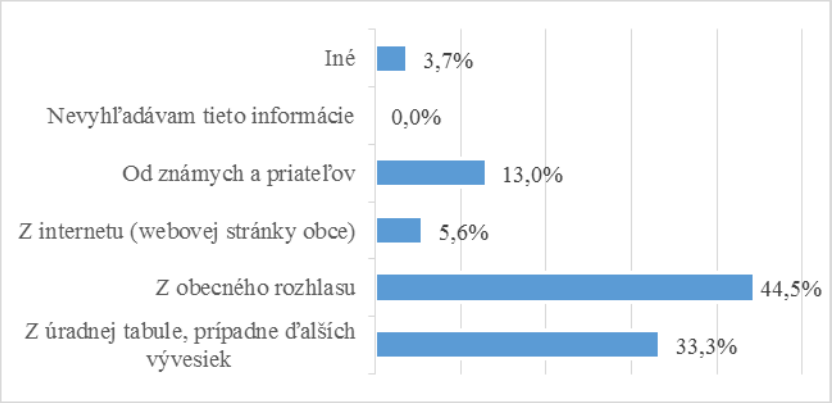

Zdroj: Vlastné spracovanie

15. Ako by ste zhodnotil/a svoju vlastnú budúcnosť týkajúcu sa zárobku alebo zamestnania v obci a v okolí ?

Pri *15 otázke* respondenti hodnotili svoje možnosti v budúcnosti čo sa týka možnosti zamestnania a očakávanej mzdy v obci a okolí. Takmer 61,5% respondentov neočakáva žiadnu zmenu. 26,9% respondentov očakáva skôr dobré vyhliadky. 7,7% respondentov predpokladá skôr zlé pracovné a zárobkové možnosti. Ako zlú budúcnosť pri tejto otázke vidí 3,9% opýtaných.

Graf č. 18 Očakávania pri získaní pracovných príležitostí v obci a okolí

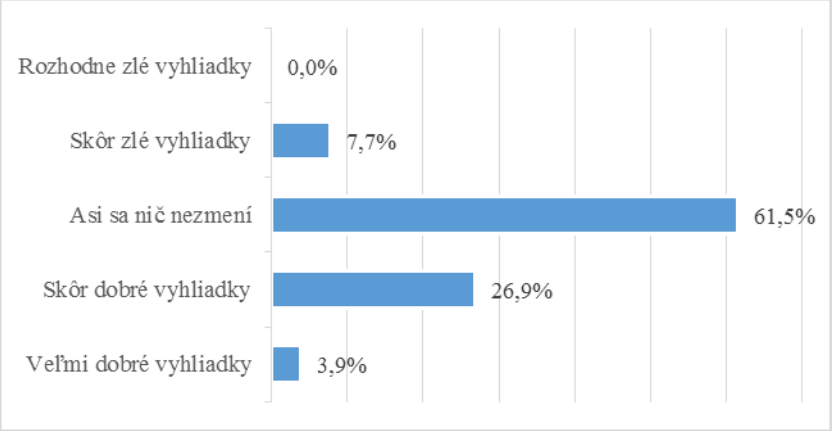

Zdroj: Vlastné spracovanie

16. Ako by mala obec podporovať podnikanie

V tejto otázke mali respondenti z ponúkaných možností vybrať max. 2, ako môže obec napomôcť v rozvoji podnikania v obci. Odpovede sú vyhodnotené v grafe č.16. Až 30% respondentov na túto možnosť nereagovalo. Možnosti pravidelným sprostredkovávaním informácií a pravidelnou spoluprácou s podnikateľmi vybralo zhodne 20% respondentov. Možnosť vytváraním priestorov a plôch pre malé a stredné podnikanie 16,7% respondentov. Rovnaký názor na možnosti podpory podnikania (6,7%) je aj pri možnostiach : podpory prípravy kvalifikovaných pracovníkov a poradenskou činnosťou pre podnikateľov a záujemcov o podnikanie.

Graf č. 19 Vyjadrenie sa k možnostiam podpory podnikania v obci

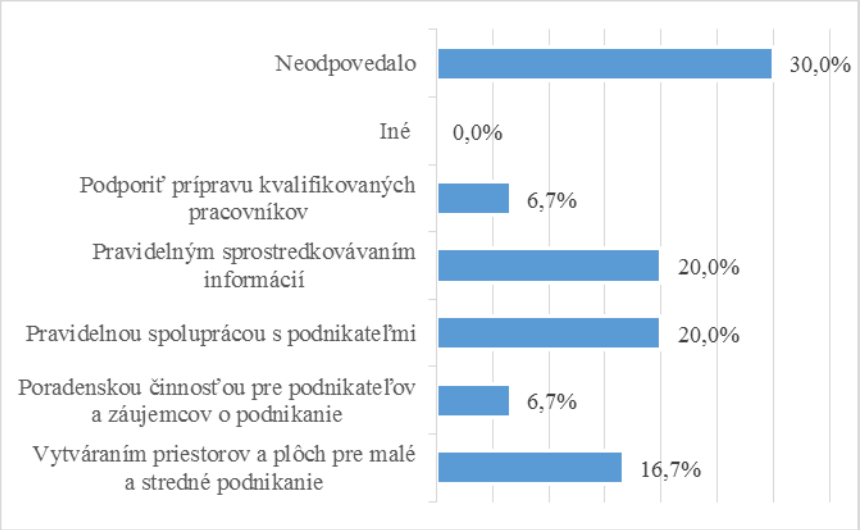

Zdroj: Vlastné spracovanie

17. Plánujete do budúcnosti zostať v Bádiciach?

Na otázku „Plánujete do budúcnosti zostať v Bádiciach?“ až 92,3% respondentov odpovedalo „áno“. Podiel tých obyvateľov, ktorí uvažujú o zmene trvalého bydliska je 7,7%.

Graf č. 20 Vyjadrenie k trvalému pobytu vobci

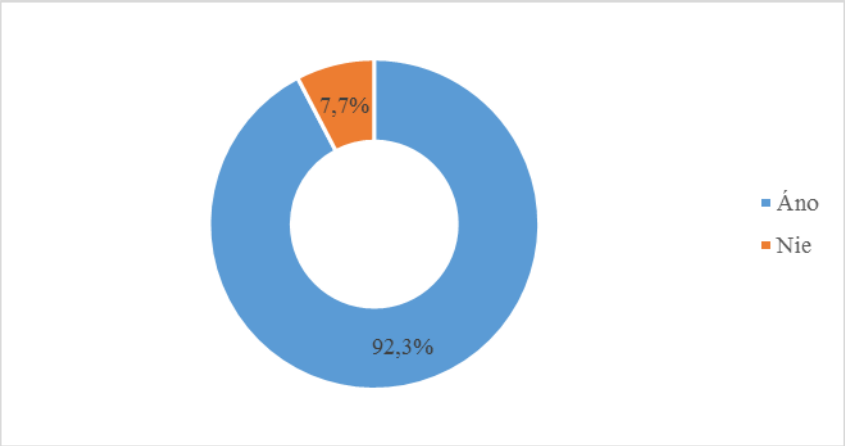

Zdroj: Vlastné spracovanie

18. Ako hodnotíte prácu obecného zastupiteľstva :

Prácu obecného úradu (*Graf č.21*) ako dobrú a veľmi dobú hodnotí zhodne 38,5% respondentov. Ako priemernú ju hodnotí 19,2%. Ako celkom nedostatočnú (3,9%).

Graf č. 21 Spokojnosť obyvateľov obce s prácou obecného úradu

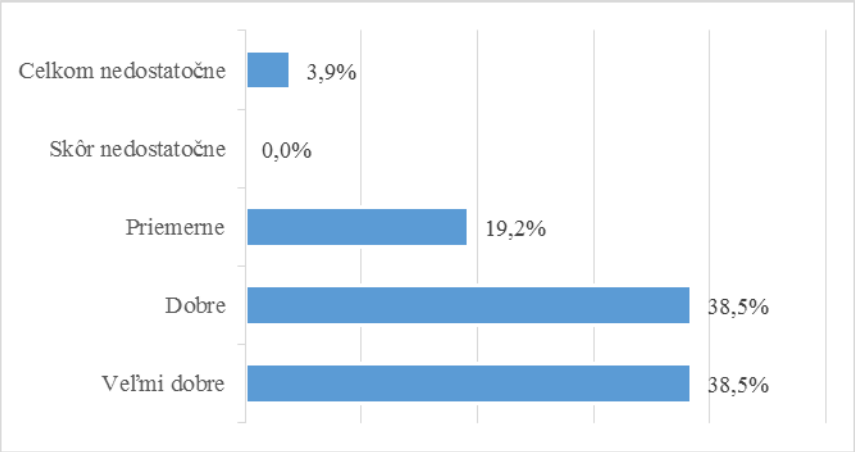

Zdroj: Vlastné spracovanie

21. Aký je Váš vek?

Z celkového počtu respondentov 26 ktorí sa zúčastnili dotazníkového prieskumu bolo zastúpených 38,5% žien a 61,5% mužov.
Vekové zloženie respondentov je uvedené v *Grafe č.22* . Z celkového počtu respondentov bolo 53,9% respondentov bolo vo veku 36-55 rokov. Hneď za touto skupinou nasledovala skupina respondentov vo veku 20-35 rokov (19,2%). 15,4% respondentov prezentovalo vekovú skupinu 56-69 rokov. Najnižšie zastúpená bola veková skupina 70 a viac rokov. Snahou anketového šetrenia bolo postihnúť všetky vekové kategórie, čo sa aj nepodarilo pri vekovej skupine 20 a menej rokov.

Graf č.22 Veková štruktúra respondentov

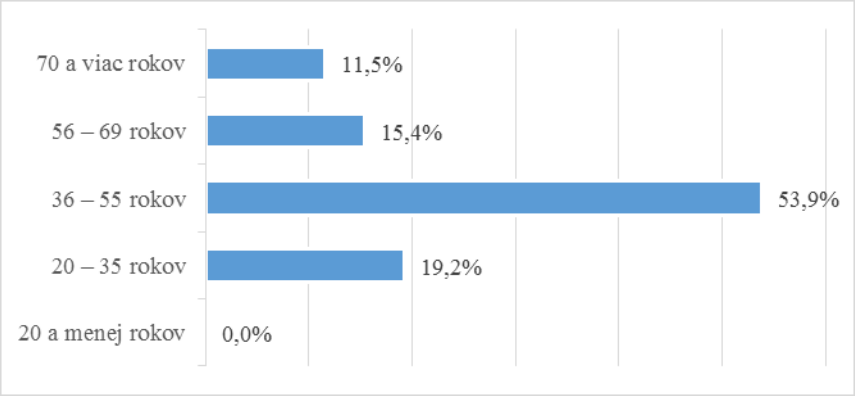

Zdroj: Vlastné spracovanie

22. Aké je Vaše zamestnanie?

Sociálny status respondentov je zastúpený rozdielne (*Graf č.23*). Najviac respondentov (46,2%) tvoria zamestnanci. Nasledujú dôchodca/dôchodkyňa (19,2%), živnostník (11,5%), nezamestnaný (7,7%). Dôvodom prečo boli najviac zasrúpené tieto sociálne skupiny bol spôsobený distribúciou dotazníkov.

Graf č.23 Sociálny status respopndentov

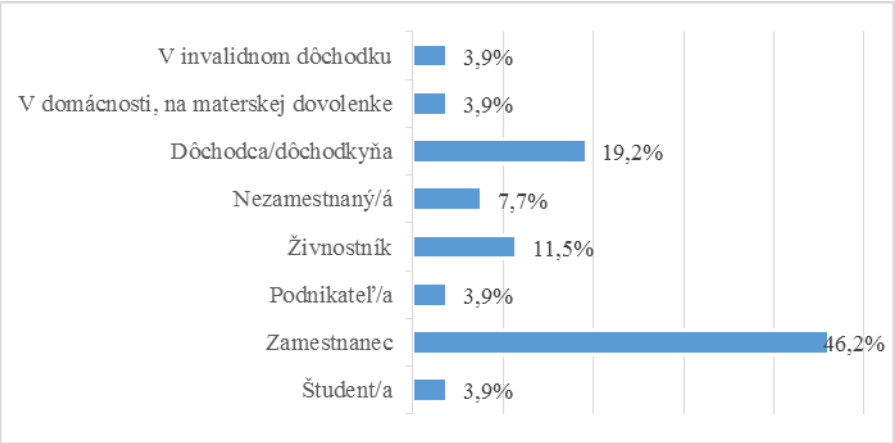

Zdroj: Vlastné spracovanie

23. Aké je Vaše najvyššie ukončené vzdelanie?

Dotazník vyplnilo : 3,9% respondentov so základným vzdelaním, 42,3% so stredným vzdelaním, 30,7% so stredným vzdelaním s maturitou a 23,1% s vysokoškolským vzdelaním.

Graf č.24 Vzdelanostná úroveň respondentov

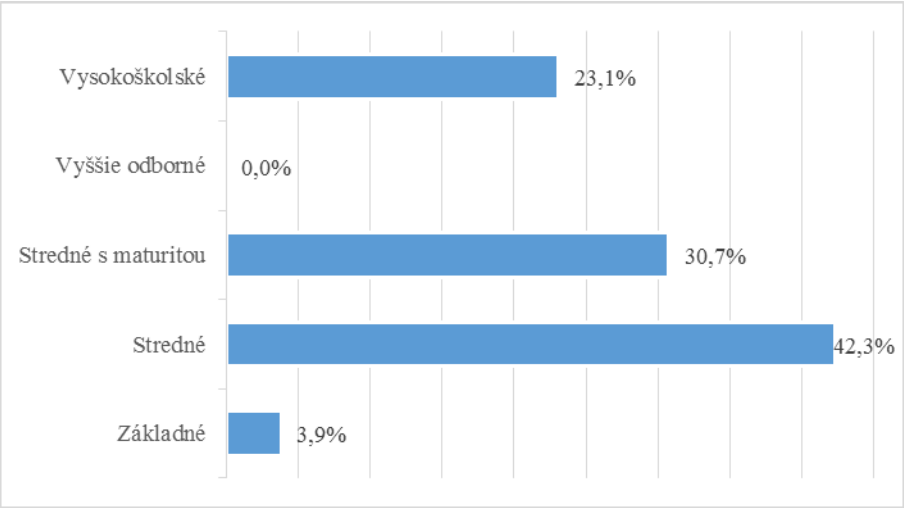

Zdroj: Vlastné spracovanie

24. Ako by ste hodnotil/a životnú úroveň Vašej domácnosti?

Až 84,6% respondentov hodnotilo životnú úroveň svojej domácnosti ako dobrú. Ako veľmi dobrú 11,5%. Iba 3,9% respondentov hodnotí životnú úroveň svojich domácností ako špatnú.

Graf č. 25 Zhodnotenie životnej úrovne domácností respondentov

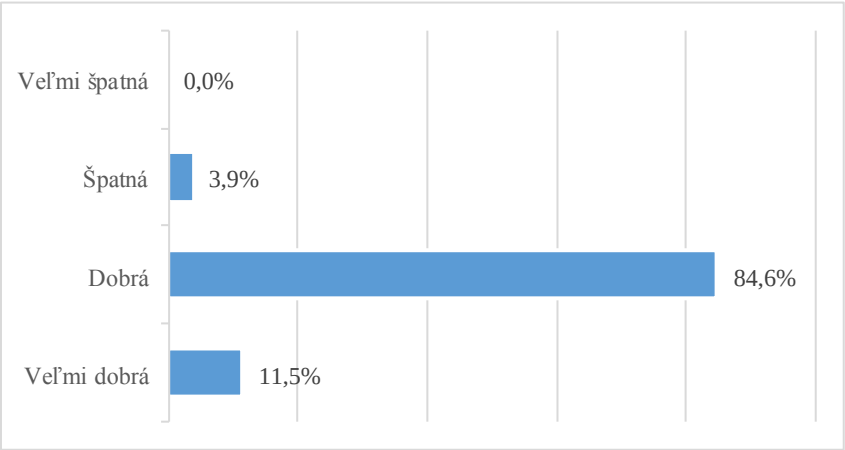

Zdroj: Vlastné spracovanie

25. Aké je zloženie Vašej domácnosti?

U typov domácností respondentov sú na prvom mieste rodič/rodičia s dieťaťom/deťmi (53,8%), nasledujú domácnosti manželia, alebo partneri žijúci bez detí (23,1%), jednotlivec (11,5%) a viacgeneračné domácnosti (7,7%). Iný typ domácnosti (3,9%)

Graf č.26 Zloženie domácností respondentov

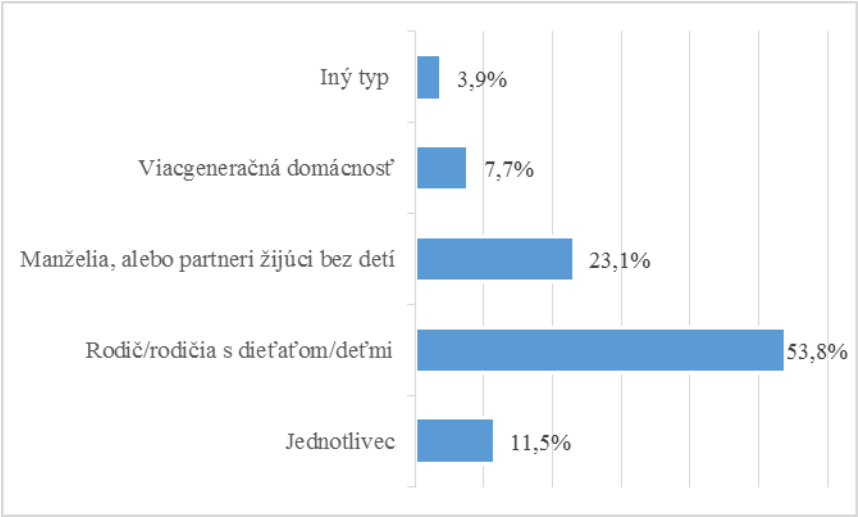

Zdroj: Vlastné spracovanie

Doplňujúce odpovede

Respondenti mali možnosť pri niektorých otázkach v dotazníku uviesť svoje postrehy, námety a pripomienky.

6. Aké zariadenia pre voľný čas Vám v obci chýbajú?
- Kaviareň, bar

7. Na ktoré oblasti by sa obec mala do budúcnosti sústrediť a mala by ich riešiť alebo podporovať?

- Niečo zaujímavé v rámci cestovného ruchu

10. Čo podľa Vás najviac zhoršuje kvalitu životného prostredia v obci?

- Zlá informovanosť občanov o význame odpadov a škodlivosti pálenie lístia

- Vypúšťanie žúmp do záhrad a kanálu, a v budúcnosti o dôležitosti pripojenia sa na kanalizáciu

18. Ako hodnotíte prácu obecného úradu

- Som veľmi spokojný s prácou obecného úradu a ich dvoch pomocníkov

19. Tu môžete uviesť ďalšie námety a pripomienky

- Voľne behajúce psy

- Oprava cesty po rozkopávkach (kanalizácia)

- Oznamy obce zasielať aj na e-mailové adresy občanov podľa záujmu – rozhlasové hlásenia sú v čase, keď sa ú občania ešte v práci

- Urobiť nápravu s občanmi, ktorý sa nestarajú o svoje pozemky v rámci zástavby

- Odstrániť veľkú kopu hliny za kostolom navezenú počas výstavby kanalizácie – kazí to celkový vzhľad námestia, ktoré je inak pekne upravené

3. Vyhodnotenie predchádzajúceho programu rozvoja obce

Tab. 7 : Prehľad investícií obce za obdobie rokov 2007- 2013(v EUR)

Názov projektu	Náklady	Termín realizácie	Zdroj financovania
Rekonštrukcia kuchynky v KD	4 980	2007	Dotácia zo ŠR MF SR
Oplotenie pohrebiska	6 639	2008	Dotácia zo ŠR MF SR
Oprava komunikácie na pohrebisku	6 600	2009	Dotácia z rezervy predsedu vlády SR
Územný plán obce Bádice	3 034	2009	Dotácia zo ŠR MFSR
Rekonštrukcia centrálnej časti obce	152 089	2010	Dotácia zo ŠR MFSR
Bádice - kanalizácia	100 000	2013	Environmentálny fond
Bádice Kanalizácia	50 000	2014	Environmentálny fond

Zdroj : OcÚ

3. Zhrnutie podkladov pre návrhovú časť

Vyplývajúc zo SWOT analýzy možno konštatovať, že *silnou stránkou* obce Bádice je výhodná poloha obce v blízkosti regionálnych centier, komplexná vybavenosť obce technickou infraštruktúrou, prírodný potenciál a nulová kriminalita.

Naopak medzi *slabé stránky* obce patrí nepriaznivý vývoj počtu obyvateľov, vysoký podiel neobývaných domov, nutnosť dochádzky za vzdelaním pre ZŠ, starnutie obyvateľstva a nedostatok možností pre voľnočasové aktivity mládeže. Nízky rozpočet ako slabá stránka obce vyplýva z sídelnej kategorizácie – malé vidiecke sídlo od 200 – 499 obyvateľov.

Príležitosti v oblasti rozvoja obce možno vidieť v oblasti využitia finančných zdrojov nielen z fondov EÚ, v oblasti rozvoja možností pre bytovú výstavbu, spolupráce so susediacimi obcami a využitia prírodného potenciálu obce.

Potenciálne *ohrozenia* pre obec Bádice možno pozorovať v odchode mladej generácie z obce úbytok detí. Ohrozenie obce sa tiež prejavuje v obmedzení pracovných príležitostí a nedostatočný záujem o spoluprácu a pasivita obyvateľov obce.

B. NÁVRHOVÁ ČASŤ

1. Strategická vízia

Vízia pre obec Bádice :

- ✓ úspešná a príťažlivá obec pre svojich obyvateľov a návštevníkov,
- ✓ upravená a čistá, zaujímavá lokalita pre cestovný ruch, bývanie, trávenie voľného času a
- ✓ obec s kvalitným životným prostredím, komplexnou technickou infraštruktúrou a profesionálnou správou.

2. Programové ciele

Programové ciele určujú čo chce obec Bádice dosiahnuť realizáciou programu počas doby jeho platnosti. Programové ciele sú formulované aj na základe zistených problémov a potrieb občanov (uskutočnený dotazníkový prieskum). V rámci obce Bádice sú definované nasledovné programové ciele :

- Podporovať rozvoj technickej a sociálnej infraštruktúry a skvalitnenie starostlivosti o životné prostredie
- Podporovať rozvoj cestovného ruchu a kultúry
- Zaistiť podmienky pre voľnočasové aktivity obyvateľov obce
- Podporovať spoluprácu v rámci obce a na regionálnej úrovni

3. Opatrenia a aktivity

Opatrenia sa odvíjajú od programových cieľov a majú strednodobý charakter. Určujú cestu ako tieto ciele dosiahnuť. Jednotlivé opatrenia sú potom podporované prostredníctvom realizácie konkrétnych rozvojových aktivít.

Programový cieľ 1. Podporovať rozvoj technickej a sociálnej infraštruktúry a skvalitnenie starostlivosti o životné prostredie

- Opatrenie 1 Výstavba a rekonštrukcia komunikácií a parkovacích miest

  Popis : Jedná sa o zlepšenie stavu miestnych komunikácií, zlepšenia stavu chodníkov a o zvýšenie počtu parkovacích miest

Rozvojové aktivity :

- *Rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov*
- *Rekonštrukcia autobusových zastávok v obci*
- *Výstavba hasičskej zbrojnice*
- *Vyriešenie využitia budovy bývalej školy*
- *Zvýšenie počtu parkovacích miest v obci*

- Opatrenie 2 Rozvoj bývania a zvyšovanie kvality bytového a domového fondu v obci

  Popis : Jedná sa o prípravu nových plôch pre bytovú výstavbu a využitím existujúceho potenciálu voľných a v súčasnej dobe nezastavaných alebo nevyužívaných pozemkov.

Rozvojové aktivity :

- *Zaistenie podmienok pre bytovú výstavbu v obci, výstavbu 10 nových nájomných bytov s využitím dotácie z MDVaRR SR a úveru zo ŠFRB*
- *Aktívna ponuka lokalít pre individuálnu bytovú výstavbu*

- Opatrenie 3 Zlepšenie nakladania s odpadmi v obci

  Popis : V dohľadnej budúcnosti ide o vybudovanie zberného dvora. Odvoz komunálneho odpadu je v súčasnosti zabezpečovaný firmou ENVI GEOS Nitra. V rámci zberného dvora môžu obyvatelia obce ukladať trávu, konáre, stavebnú suť a objemový odpad.

Rozvojové aktivity :

- *Úprava zberných miest tuhého komunálneho odpadu*
- *Vybudovanie zberného dvora*

- *Ekologická výchova a osveta v oblasti odpadového hospodárstva*

- Opatrenie 4 Starostlivosť o verejnú zeleň, ochrana prírody a krajiny

  Popis : Jedná sa o parkovo upravené plochy, zeleň pri občianskej vybavenosti, sprievodnej zelene komunikácii a vyhradenej zelene (školské zariadenia, cintoríny, zdravotnícke zariadenia,...)

Rozvojové aktivity :

- *Výsadba, zakladanie a projektovanie verejnej zelene, spolu s pravidelnou starostlivosťou*

- *Regulácia potoka a protipovodňové opatrenia*

Programový cieľ 2. Podporovať rozvoj cestovného ruchu a kultúry

- Opatrenie 5 Skvalitnenie služieb v oblasti cestovného ruchu

  Popis : Jedná sa o podporu spolupráce relevantných subjektov v oblasti cestovného ruchu tak v obci ako aj v okolí.

Rozvojové aktivity :

- *Podpora a rozvoj služieb v oblasti cestovného ruchu*

- *Podpora činnosti spolkov v oblasti cestovného ruchu*

- *Propagácia obce*

- Opatrenie 6 Rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu

  Popis : Málo atraktívne územie z hľadiska cestovného ruchu je potrebné vybaviť základnou a turistickou infraštruktúrou.

Rozvojové aktivity :

- *Rozvoj cykloturistiky napojením na existujúce cyklotrasy*

- *Vybudovanie informačných a orientačných tabúľ*

- *Rekonštrukcia centra obce*

- *Vytvorenie informačného strediska s internetovou miestnosťou*

- Opatrenie 7 Podpora ponuky pre kultúrne a spoločenské vyžitie obyvateľov obce

  Popis : Jedná sa o prípravu a realizáciu kultúrnych a spoločenských akcií pre občanov (stretnutia zo ženami pri príležitosti Dňa matiek, stretnutia s dôchodcami, oslava jubilantov, Mikuláš, Silvester, ...)

Rozvojové aktivity :

- *Podpora činnosti miestnej folklórnej skupiny Bádičanka*
- *Podpora spolkového života*
- *Podpora miestnych zvykov, ľudových tradícií a remesiel*

Programový cieľ 3 Zaistiť podmienky pre voľnočasové aktivity obyvateľov obce

- Opatrenie 8 Rozvoj voľnočasových a športových aktivít obyvateľov obce

Popis : Ide o podporu v oblasti rozvoja kultúrnych, spoločenských a športových aktivít v obci

Rozvojové aktivity :

- *Aktivity komunitného charakteru pre rozvoj medziľudských vzťahov*
- *Podpora existujúcich spoločenských aktivít*

- Opatrenie 9 Skvalitnenie zázemia pre voľnočasové a športové aktivity

Popis : Ide o vybudovanie multifunkčného ihriska pre organizované športy a vybavenie detského ihriska

Rozvojové aktivity :

- *Výstavba multifunkčného ihriska*
- *Dobudovanie detského ihriska*

Programový cieľ 4 Podporovať spoluprácu v rámci obce a na regionálnej úrovni

- Opatrenie 10 Skvalitnenie komunikácie medzi relevantnými subjektami

Popis : Pre úspešnú realizáciu schváleného programu rozvoja obce je nevyhnutné zapojiť relevantných aktérov rozvoja obce a okolitých obcí (súkromný sektor, verejný sektor, verejnosť, a pod.)

Rozvojové aktivity :

- *Spolupráca v rámci Nitrianskeho RZ ZMOS*
- *Spolupráca v rámci MAS Žibrica*
- *Spolupráca s podnikateľmi v obci a blízkom okolí*
- *Vydávanie obecných novín*

C. PODPORA REALIZÁCIE PROGRAMU

1. Spôsob realizácie programu rozvoja obce

Garantom a zodpovedným subjektom za Program rozvoja obce bude Zastupiteľstvo obce Bádice, ktoré nesie zodpovednosť za realizáciu jednotlivých aktivít, každoročné vyhodnocovanie priebehu realizácie programu (spracuje monitorovaciu správu a prípadne prevedie aktualizáciu programu najneskôr do 31. mája príslušného roku).

Program rozvoja obce Bádice bude zdrojovým koncepčným dokumentom pri tvorbe každoročného rozpočtu obce a rozpočtového výhľadu pre nasledujúce roky.

Program rozvoja obce Bádice bude dostupný na webovej stránke www.badice.ocu.sk.

2. Spôsob financovania programu rozvoja obce

Zdroje financovania na obecnej a mikroregionálnej úrovni možno rozdeliť do nasledovných základných skupín :

a) Obec financuje svoje potreby predovšetkým z vlastných príjmov, dotácií zo štátneho rozpočtu a z ďalších zdrojov.

b) Obec môže na plnenie svojich úloh použiť návratné zdroje financovania a prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov.

c) Na plnenie rozvojového programu obce alebo na plnenie inej úlohy, na ktorej má štát záujem, možno obci poskytnúť štátnu dotáciu.

d) Obec môže svoje úlohy financovať aj z prostriedkov združených s inými obcami, so samosprávnymi krajmi a s inými právnickými osobami alebo fyzickými osobami.

e) Obec si môže na plnenie svojich úloh zriadiť mimorozpočtové peňažné fondy. Na plnenie úloh spoločných pre viac obcí alebo z iného dôvodu môžu obce zriadiť spoločný fond.

POUŽITÉ ZDROJE

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja 2012 – 2018. 241 s. (spracovatelia: Fáziková, M., Jarábková, J., Milotová, B., Hamada, M., Melichová, K., Mariš, M.).

Program odpadového hospodárstva Nitrianskeho kraja na roky 2011 – 2015. 2013. Nitra: Obvodný úrad životného prostredia.
http://www.enviroportal.sk/sk_SK/eia/detail/program-odpadoveho-hospodarstva-nitrianskeho-kraja-na-roky-2011-2015

Regionálna integrovaná územná stratégia Nitrianskeho kraja na roky 2014 – 2020.
https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/regionalna-integrovana-uzemna-strategia-nitrianskeho-kraja-na-roky-201

Štúdia uskutočniteľnosti rozvojových zámerov NSK v rokoch 2014-2020. 2015. (spracovatelia: Regionálna rozvojová agentúra Komárno). 235 s.

Štatistický úrad Slovenskej republiky.
http://www.statistics.sk

Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja

Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení

Program rozvoja obce Bádice 2007 – 2013 (spracovateľ: Ing. Jozef Lanák).

Územný plán obce Bádice, Nitra 2009. (spracovateľ: Csanda, Piterka).

Prieskumy a rozbory obce Bádice, Nitra 2006. (spracovaleľ: Csanda).

PRÍLOHY

Príloha 1: Harmonogram plánovaných aktivít

Príloha 2: Fotodokumentácia

Tab. 8 : Plánované investičné akcie obce pre obdobie 2014- 2020(v EUR)

Názov projektu	Náklady	Termín realizácie	Zdroj financovania
Kanalizácia Bádice	1 000 000	2015	Environfond
Rekonštrukcia kultúrneho domu	15 000	2015	Dotácia vlády SR
Úprava okolia kultúrneho domu	25 000	2016	Dotácia z PPA
Výstavba bytových jednotiek	500 000	2016	Dotácia z MDVa RR SR, úver ŠFRB
Propagácia obce	100 000	2016	Dotácie z PPA
Vybudovanie informačných a orientačných tabúľ	10 000	2016	vlastné zdroje
Program rozvoja mikroregiónu	5 000	2016	vlastné zdroje
Obecné noviny	200	2016	
Vytvorenie informačného strediska, Internetová miestnosť	500	2016	Dotácia z MV SR
Rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov	100 000	2017	Dotácia z PPA
Rekonštrukcia námestia	15 000	2017	Dotácia z VÚC Nitra
Parkové a oddychovo-relaxačné plochy, dobudovanie malej architektúry	20 000	2017	Dotácia z PPA
Regulácia potoka a protipovodňové opatrenia	5 000	2017	Dotácie z PPA
Vytvorenie športového centra - multifunkčné ihrisko	20 000	2018	Dotácia z PPA
Výstavba obecného úradu	100 000	2019	Vlastné zdroje
Cyklotrasa - napojenie na existujúce trasy			

FOTODOKUMENTÁCIA:

Príjazdová komunikácia – vjazd do obce

Areál bývalého poľnohospodárskeho družstva- Bažantnica

Obecný úrad

Kostol Panny Márie

Kostol Panny Márie

Kaplnka Panny Márie pri kostole

Námestie

Pôvodná zástavba v obci – jeden zo starších domčekov

Výstavba nových bytov

Dom smútku

Budova Kultúrneho domu – pohľad od cintorína

Kríž nad obcou – pohľad na Hôrku

Morový stĺp nad Obecným úradom z čias Turkov

Pamiatka obetiam 1. svetovej vojny

Cintorín s Domom smútku

Potraviny Jednota COOP

Budova Kultúrneho domu a sídlo Obecného úradu

Priestranstvo pred Obecným úradom

Folklórny súbor Bádičanka

Námestie s kostolom